

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Gospodarjenje pod pezo razmer

Ob devetmesečnem periodičnem obračunu

Bliža se konec leta, ko ugotavljamo končni uspeh gospodarjenja za pretečeno leto, zato je zelo pomembno, kaj nam kaže periodični obračun poslovanja za devet mesecev. V zadnjih treh mesecih se položaj sicer lahko spremeni, vendar pa le ne more priti do bistvenih razlik; zato nam ti rezultati že kažejo obrise celotnega poslovanja.

Značilno za naše gospodarjenje v teh mesecih je, da smo se morali ubadati s kupom težav, ki so povzročale dodatne napore pri njihovem premagovanju.

Proizvodnja ni šla po načrtih iz različnih objektivnih, pa tudi subjektivnih razlogov. Med objektivne lahko štejemo naglo upadanje povpraševanja po ploskovnem pohištvu doma in v tujini. Zato so serije majhne, dobivamo slabe materiale, ki povzročajo zastoje in reklamacije, dobave iz kooperacije so neredne, tehnologija pa je neustrezna in zastarela.

Subjektivnega značaja pa je vsekakor prepočasno prilagajanje novim razmeram, ko trg noče vsrkati vsega, kar izdelamo, kljub dodatnim ukrepom na prodajnem

področju. S tem mislimo na prilagajanje, ki je v danih razmerah možno. Sem sodi v prvo vrsto drugačen način reševanja težav, saj nove razmere terjajo več naporov in dela in vsaka lagodnost se nam takoj maščuje.

Marsikaj bi se dalo prihraniti pri izdelavnih materialih, kakovost bi lahko izboljšali z boljšim odnosom do izdelkov in dobavne roke bi lahko skrajšali z boljšo organizacijo od naročila do končne dobave.

Načrt izvoza je bil za letos izredno korajžno postavljen z indeksom rasti 127 glede na doseženega v letu 1984, vrednoteno v ameriških dolarjih. Kljub izrednemu prizadevanju pri zagotovitvi poslova, pa tudi v sami proizvodnji, dosegamo ob devetih

mesecih le 51,2 odstotka predvidene celotne realizacije.

To se nam v slabem smislu odraža v manjših prilivih ugodnejših izvoznih kreditov, kar nam slabi likvidnostni položaj, manjši je celotni prihodek in vse ostale iz njega izvedene kategorije, pa tudi razpolaganje z devizami je manjše zaradi manjših prilivov. Poudariti pa je potrebno, da se nam bo manjši izvoz poznal tudi v prilivih prihodnje leto zaradi daljših plačilnih rokov, ki predvsem veljajo za ameriško tržišče.

Na domačem prodajnem trgu so že nekaj časa enake, za nas neugodne razmere. Cene pohištva moramo oblikovati razmeroma visoko, da sledimo naraščanju vhodnih cen (osebni dohodki predstavljajo v strukturi cene vedno manjši delež). Kupna moč prebivalstva še vedno pada, prodajni pogoji pa se ob visokem 60-odstotnem plogu še slabšajo z dvigovanjem obrestnih mer za potrošniška posojila, kupci pa se

zaradi visoke cene denarja obnašajo povsem drugače, saj si nočejo ustvarjati nikakršnih nepotrebnih zalog. Zaradi vseh teh razlogov pa se je pojavila tudi nova oblika nelojalne konkurence, ki prodaja blago na zakonsko dvomljiv način.

Finančni rezultat poslovanja za to obdobje je skromen in ne omogoča vlaganj v razširjeno reprodukcijo. V temeljnih organizacijah, ki so ustvarile izgubo, pa celo povzroča motnje v sprotne poslovanju. V Pohištvo in Iverki se je izguba glede na polletje sicer zmanjšala v skladu s sanacijskih programom, izguba pa je na novo izkazal Gaber.

Ob tem moramo omeniti, da se je v skladu z zakonom o prevrednotenju vseh oblik zaloga, ki v dohodku in njegovi delitvi izključuje vpliv inflacijskih gibanj, po devetih mesecih bistveno povečal poslovni sklad Bresta. To pa pomeni, da se kljub slabšim rezultatom povečujejo sredstva za razširjeno reprodukcijo.

Rast cen vhodnih surovin in reprodukcijskih materialov je hitrejša kot pa mi lahko povečujemo prodajne cene, kar zlasti velja za iverne plošče in ploskovno

pohištvo. Vsemu temu se je pridružila še izredno visoka rast obresti in sicer z indeksom 316 glede na lansko enako obdobje in sedaj predstavljajo že 105 odstotkov izplačanih bruto osebnih dohodkov (v letu 1984 — 65 odstotkov).

Višje obresti so predvsem posledica višjih obrestnih mer, predvsem tudi za izvozne kredite in pripravo proizvodnje za izvoz, omejevanje kreditov za pripravo in proizvodnjo za izvoz, ki niti slučajno ne sledijo našim potrebam in deklaracijam o pomoči izvoznim kolektivom. Za ilustracijo naj omenimo, da imamo v Brestu za zadnje četrtletje sklenjenih za več kot 630 milijonov dinarjev izvoznih zaključkov, kredita v te namene pa imamo odobrenega le 210 milijonov dinarjev.

Zaradi nizkega deleža lastnih obratnih sredstev pa smo seveda prisiljeni najemati dražje kratkoročne kredite, kar seveda pomeni tudi višje obresti. Tudi roki vračila izvoznih kreditov niso povsem usklajeni z roki plačil naših kupcev, kar še posebej velja za komercialne kredite (izvoz v ZDA). (Nadaljevanje na 2. strani)

Strojegradnja v novih prostorih

V okviru letošnjih praznovanj občinskega praznika smo tudi v Brestu zabeležili prijeten dogodek — odprtje novih proizvodnih prostorov za našo strojegradnjo.

Na slovesnosti so bili poleg »domačinov« prisotni tudi številni predstavniki gospodarskega in družbeno političnega življenja iz sosednjih občin, pa tudi predsednik poslovnega odbora SOZD Slovenijales Janez Šter.

O razvijanju nove Brestove proizvodne dejavnosti je govoril vodja naše razvojne službe Marjan Braniselj.

Najprej je orisal nekdanji položaj domače strojegradnje, ki je bila skromno razvita, saj je razvoj naše lesne industrije temeljil pretežno na uvoženi tehnologiji in strojni opremi. V zadnjih letih se je položaj ob uvoznih omejitvah bistveno spremenil. Obenem je strojna oprema v lesni industriji močno izstrošena in jo bo treba, če naj bo konkurenčna v svetu, posodobiti oziroma obnoviti. V takih razmerah ima domača strojegradnja velike možnosti za svoj razvoj.

Takšni in podobni razlogi so bili odločilni tudi za Brestovo odločitev o razvijanju proizvodnje lesno obdelovalnih strojev. V sodelovanju z Javorjem in Kovindom so bile opredeljene tudi osnove proizvodnega programa. Možnosti Brestove strojegradnje naj bi bile predvsem v proizvodnji strojne opreme za montažo, proizvodnjo tapetniških izdelkov in površinsko obdelavo, predvsem polivalv za nanos laka in brusilk.

Glede na zanimanje in naročila kupcev je moč oceniti, da je tržišče program dobro sprejelo. V sodelovanju z Razvojnim institutom Slovenijalesa pa bo mogoče ta program še obogatiti. Ocene kažejo, da bo širjenje proizvodnje možno tudi s tržnega vidika.

Prvi uspehi in razvojni načrti pa so ustvarili potrebo po novih ustreznih proizvodnih prostorih, ki bi omogočili maloserijsko (Konec na 2. strani)

Ogled novih prostorov Brestove strojegradnje. Med gosti je bil tudi predsednik poslovnega odbora SOZD Slovenijales Janez Šter.

*Ob občinskem prazniku
čestitamo Brestovcem in
ostalim občanom!*

Gospodarjenje pod pezo razmer

(Nadaljevanje s 1. strani)

PROIZVODNJA

S 6.722.374.000 dinarjev je Brest v prvih devetih mesecih izpolnil 67,6 odstotka letnega načrta proizvodnje. Glede na lanske enako obdobje je proizvodnja porasla vrednostno za 53,3 odstotka, na kar je vplivala predvsem sprememba cen — vrednotenje proizvodnje.

Fizični obseg proizvodnje, merjen v norma urah, kaže 66,1 odstotno doseganje letnega načrta in je v celoti pod lansko ravni. Manjša proizvodnja od načrtovane se kaže predvsem v temeljnih organizacijah Pohištvo, Iverka, Tapetništvo in v proizvodnji pohištva na Jelki. Dobre proizvodne rezultate pa sta dosegli temeljni organizaciji Mineralka in Zagalnica, pa tudi strojegradnja. Povprečno število zaposlenih v celotni delovni organizaciji je ostalo enako.

Temeljna organizacija Pohištvo je dosegla 60,6 odstotka letnega načrta proizvodnje.

Celotno letošnje poslovanje daje v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjih let dokaj slab rezultat, ki ga tudi do konca leta najbrž ne bomo uspeli popraviti.

Bistvene značilnosti, ki spremljajo letošnje dogajanje lahko strnemo v naslednje: Izvozni program, ki predstavlja glavnino proizvodnje, je izredno širok in po naročilu. Imamo tudi dolgo pripravo proizvodnje. Motena je bila tudi oskrba tovarne z repromateriali in surovinami (predvsem spomladi).

Našete motnje vodijo k nenakomerni obremenitvi proizvodnje, nihanju potrebnega števila zaposlenih in obvladovanju proizvodnega procesa, ustvarjanju ozkih grl, nedovršene proizvodnje v tovarni, kar onemogoča pretok ostale proizvodnje. Jasno je, da zaradi vsega tega narašča tudi število slabih elementov, ki jih je potrebno popraviti, kar pa zahteva dodatni čas in material.

Potrebno je poudariti, da je kolektiv omilil te težave z delom v podaljšanem času, ponoči in v prostih dneh. Brez tega bi bil rezultat nedvomno slabši.

Masiva je dosegla 71,5 odstotka letnega plana proizvodnje.

Proizvodnja za izvoz je dosežena s 57 odstotki, za domači trg s 184,4 odstotka in v kooperaciji z 98 odstotki.

Težave v proizvodnji so nastale zaradi slabe kvalitete pri novih površinskih materialih za mizna podnožja ter pri dobavi plošč za mize.

Zagalnica je dosegla 83,6 odstotka letnega plana. Glavni vzrok za preseganje plana je trizmensko delo v žagi.

Glede na zahteve tržišča so vpeljali sortiranje lesa po kvaliteti.

V tretjem trimesečju je imela stolarna zmogljivost zasede-

ne, tako da je prišlo do pospešenih dobav izvoznim kupcem in kooperantom.

Problem v stolarni je slaba kakovost nekaterih materialov (vezane plošče) in njihova nepravilna dobava ter prilagoditev proizvodnje manjšim serijam.

Proizvodnja jelovega programa je začela z obratovanjem v dveh izmenah.

Gaber je dosegel 69,1 odstotka letnega načrta. Že v prvem polletju je prišlo do velikih težav pri sestavi lansiranih planov, kar se je nadaljevalo tudi v tretjem trimesečju.

Uvajanje novih tipov kuhinj je povzročalo težave v proizvodnji. Konstrukcijske novosti (uvajanje stojk) so povzročile mnogo zastojev in s tem povečevanje predvidenega izdelavnega časa. Proizvodnja je bila motena tudi zaradi kratkih dobavnih rokov za repromaterialne, zlasti nove vrste okovja, kartone in razne dele iz kooperacije.

Iverka je v devetih mesecih dosegla 64,1 odstotka letnega načrta oziroma 43.617 kubičnih metrov ivernih plošč.

V juliju je bila proizvodnja dosežena le 56 odstotno zaradi zahtevnih obnovitvenih del na žerjavni progli. V avgustu in septembru je bila proizvodnja navadnih plošč presežena.

Zaradi povečanih prizadevanj pri prodaji plošč je bilo potrebno organizirati razrez plošč v treh oziroma v štirih izmenah.

Prerazporeditev delavcev k razrezu plošč je vzrok za manjši obseg proizvodnje oplemenitenih plošč v septembru.

Zaloga plošč je še vedno sorazmerno visoka (septembra 8.395 kubičnih metrov) in sicer del v nedovršeni proizvodnji (nebrušene plošče) in del v dovršeni proizvodnji.

Temeljna organizacija Tapetništvo je dosegla 64,5 odstotka načrtovane letne proizvodnje. Na to je vplivalo predvsem manjše število zaposlenih (8 odstotkov proizvodnih delavcev manj kot po planu). Manj so vplivale majhne serije izdelkov za izvoz in neredne dobave ogrožja od kooperantov. Oddelek šivalnice je kljub dvema izmenama ob več zahtevnih garniturah še vedno ozko grlo.

Jelka je v devetih mesecih dosegla 38,8 odstotka letnega načrta proizvodnje pohištva in 94,8 odstotka letnega načrta proizvodnje žaganega lesa. V žagalnici in tesalnici je bila manjša proizvodnja v začetnih mesecih, predvsem zaradi nizkih temperatur v januarju in februarju, kar je imelo za posledico večje okvare na ključnih strojih. V poletnih treh mesecih je žaga obratovala v treh izmenah.

Proizvodnja pohištva je bila močno pod načrtovano. Prevladovala je oprema objektov, ki se je dopolnjevala s kar petimi proizvodnimi programi za izvoz.

Ob koncu tretjega četrtletja lahko ugotovimo, da smo se pri opremljenosti organizirali v tehnološki pripravi dela, pa tudi v sami proizvodnji in montaži. Tudi v tretjem četrtletju smo morali posamezna ozka grla reševati z nočnim delom, z nadurami, pa tudi s premeščanjem delavcev.

Mineralka je dosegla 109 odstotkov letnega načrta proizvodnje. Da so v prvem polletju lahko izpeljali vsa naročila na domačem in tujem trgu, so morali delati v treh izmenah, občasno pa tudi ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih. V tretjem trimesečju se je povpraševanje po ploščah nekoliko umirilo, zato so delali v dveh izmenah.

Strojegradnja organizacijsko deluje v temeljni organizaciji Pohištvo. V devetih mesecih je dosegla 80,3 odstotka letnega načrta proizvodnje.

NABAVA DOMAČI TRG

Za letošnje razmere na nabavnem trgu so značilni predvsem pritiski na povečanje cen. Zlasti so bile dosežene visoke rasti cen materialov za proizvodnjo ivernih plošč in pohištva. Zavedajoč se tega, si je nabavna služba prizadevala predvsem za doseganje ugodnejših cen in ugodnejših plačilnih pogojev.

V tem četrtletju je bila dobava hlodovine nekoliko nad načrtovano, kar pa je nujno, saj bo dobava proti koncu leta zaradi vremenskih razmer zamrla.

Tudi dobava tehničnega lesa za Iverko je bila v tem času nekoliko nad načrtovano. Lesni ostanki so dotekali v skladu s potrebnimi proizvodnjo.

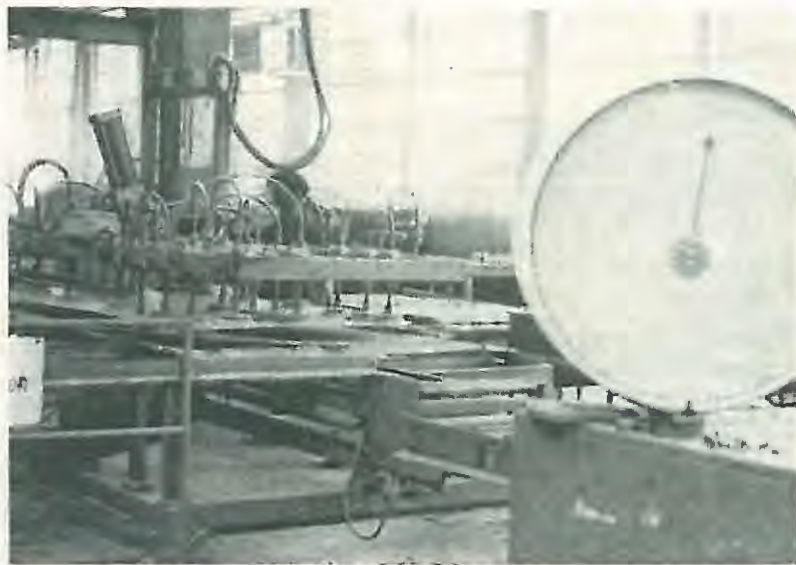
Zaradi proizvodnih programov smo v tem obdobju nabavljali le bukov in mahagonijev furnir. Z ostalimi repromateriali pri dobaviteljih v tem trimesečju ni bilo večjih težav. Pri nekaterih dobaviteljih smo dosegli tudi ugodnejše plačilne pogoje.

UVOZ

Od januarja do septembra smo letne izvozne načrte na konvertibilnem trgu dosegli z 68 odstotki in klirinškem z 39 odstotki. Na takšen rezultat so vplivali predvsem naslednji vzroki: nižji obseg proizvodnje, spremembe lansiranih izvoznih programov, izboljšana ponudba materialov na domačem trgu.

Uvozne devizne cene smo uspeli v tem obdobju obdržati na ravni s konca preteklega leta, razen pri rezervnih delih in mednarodnih prevozi.

Skupaj z razvojno službo si prizadevamo, da dosežemo boljšo kvaliteto pri dosedanjih ameriških dobaviteljih.

Naša najuspešnejša — MINERALKA

PRODAJA

a) Domači trg

Prodaja pohištvenih in drugih izdelkov se je vrednostno povečevala tudi v tretjem trimesečju in je za 22 odstotkov višja od prodaje v drugem trimesečju. V primeri s prodajo v enakem obdobju lani pa je letošnja za 62 odstotkov višja. Glede na letni načrt se prodaja giblje v okviru predvidene dinamike.

V POHIŠTVU prodaja najbolj zaostaja za načrtovano, saj je doseženo komaj 57 odstotkov letnega načrta prodaje pohištva in je ta le 8 odstotkov višja kot v lanskem enakem obdobju, zato vse kaže, da tudi do konca leta ne bo dosežen načrtovani obseg prodaje.

Stekla je prodaja programa VESNA, ki je dosegla petino vrednosti prodaje, v kratkem pa bo na tržišču nova spalnica NADA.

MASIVA je sicer pretežno izvozno usmerjena, vendar je več proizvajala za domači trg kot je bilo načrtovano, zato je devetmesečni načrt presežen za 72 odstotkov, letni pa že za 20 odstotkov.

V GABRU se je prodaja kuhinjskega pohištva v preteklem četrtletju glede na prejšnje povečala za petino, je pa še vedno 15 odstotkov za načrtovano dinamiko. Nova kuhinja BREST 2000 ni dosegla pričakovanih prodajnih rezultatov, predvideva pa se, da bo izvedba brez stojk uspešnejša.

TAPETNIŠTVU svoje izdelke uspešno prodaja, zato je izkupiček vrednostno za 11 odstotkov nad načrtovano devetmesečno dinamiko in je izpolnjen skoraj 80 odstotkov vrednosti letnega načrta. Ugodna je bila prodaja garnitur KSENIJA in MOJCA, pa tudi nove DANE, zato so se tudi zaloge oblaženega pohištva zmanjšale.

V JELKI zaostaja prodaja programa HELENA in sicer za 28 odstotkov glede na devetmesečna predvidevanja. Ob realizaciji vseh

naročil (HELENA, inženiring) je realno pričakovati, da se bo prodaja do konca leta bistveno povečala. Prodaja žaganega lesa se vrednostno giblje v pričakovanem obsegu.

V IVERKI so v tretjem četrtletju izrazito porasle zaloge ivernih plošč in sicer so konec septembra za 70 odstotkov višje od zalog v juniju. Z izrednimi ukrepi v prodaji so bile zaloge znižane v septembru za 27 odstotkov, do konca leta pa se bodo po načrtovanih akcijah še znižale. Povečanje zalog je predvsem posledica uvoza ivernih plošč po raznih kompenzacijskih poslih in nižje proizvodnje ploskovnega pohištva pri uporabnikih ivernih plošč.

ZAGALNICA. Povpraševanje po žaganem lesu se v zadnjem času zmanjšuje, večajo pa se zahteve po večji kakovosti. Letni načrt prodaje je v tem obdobju presežen za 51 odstotkov. Tudi prodaja stolov je ugodna.

MINERALKA. Zelo ugodna prodaja mineralnih plošč se je nadaljevala tudi v tretjem trimesečju. Tako je letni načrt vrednostno presežen že za 36 odstotkov, glede na lansko enako obdobje pa je prodaja skoraj še enkrat večja. K temu so pripomogla velika naročila ladjedelnic.

IZVOZ

Brest je prodal na tuje za 8.224.694 dolarjev izdelkov in s tem dosegel 51,2 odstotka letnega načrta. Delež konvertibilnega izvoza je 6.534.694 dolarjev ali 79,5 odstotka, 1.690.000 dolarjev ali 20,5 odstotka pa predstavlja izvoz na klirinško območje.

Na tujih tržiščih so se razmere še dodatno zaostrile, saj velikih serij ni. Kupci se odločajo za manjše, toda večkratne dobave, s čimer zmanjšujejo svoje zaloge, skušajo si zagotoviti možnost za odpoved pogodbe v določenem roku, v nasprotnem (Konec na 3. strani)

Številni Brestovci in gostje ob odprtju naše strojegradnje

Strojegradnja v novih prostorih

(Nadaljevanje s 1. strani) proizvodnjo, pa tudi njeno razvijanje. Povečalo naj bi se število delavcev, obogatili bi proizvodni program in s tem bistveno povečali tudi obseg proizvodnje, saj naj bi po dokončani naložbi njena vrednost narasla na 160 milijonov dinarjev letno.

Ugotoviti je moč, da je Brestova strojegradnja v kratkem času že dosegla lepe uspehe in da se ji odpirajo dobre perspektive.

Prisotne je pozdravil tudi predsednik poslovnega odbora SOZD Slovenijales Janez Šter. Menil je, da morda na videz skromnejša slovesnost vendarle pomeni lep prispevek k učinkovitejšemu prestrukturiranju ne le Brestove proizvodnje, ampak našega gospodarstva sploh.

Ko je izčrpnje orisal domače in tuje tržne razmere, je menil,

da domača lesna industrija ob omenjenem uvozu močno potrebuje kvalitetno domačo strojno opremo, če naj ostane konkurenčna tudi na vse bolj zahtevnih tujih tržiščih.

Velike možnosti pa se odpirajo tudi za izvoz, predvsem v dežele v razvoju. Ob tem je omenil tudi nekaj primerov uspešnega prenosa in tehnologije na Kitajsko (tudi Brestov), ob čemer se odpirajo lepe možnosti tudi za izvoz strojne opreme. Vsekakor bo kvalitetnejši razvoj Brestove strojegradnje obogatilo tudi sodelovanje s Slovenijalesovim Razvojnim institutom, kar je že dalo nekaj otipljivih rezultatov.

Po slavnostnem delu, obogatitvenim s kulturnim programom, so si prisotni ogledali lepo urejene nove proizvodne prostore. B. Levec

Gospodarjenje pod pezo razmer

(Nadaljevanje z 2. strani)

primeru pa izkoriščajo drobne napake v dobavi, zamujene roke, slabšo kakovost in podobno. Od tod sledijo tudi pritiski na znižanje cen. Brez spoštovanja rokov in solidne kakovosti izdelave, materialov in oblikovanja na tujem ni možno pričakovati uspeha.

Vse te pogoje pa na Brestu le s težavo izpolnjujemo, saj je tehnologija zastarela in prilagojena za velike serije. Tudi posamezna tržišča se občasno zapirajo, kar še posebej velja za arabsko, na ameriško pa vse bolj prodirajo proizvajalci iz Nemčije, Italije, Skandinavije, Koreje in Tajvana.

Doseganje načrtovanih izvoznih obveznosti je po temeljnih organizacijah zelo različno. Tapetništvo je na primer doseglo 24,9 odstotka, Gaber pa 63,9 odstotka načrta za devet mesecev.

V Pohištvu so se nadaljevale težave iz prvega polletja (napake v proizvodnji in izdelkih iz kooperacije, zamujanje rokov), zato letni načrt izvoza ne bo dosežen.

Tudi v Masici ne gre vse po načrtih, vendar so gibanja ugodnejša kot v prvem polletju kljub povečanim obveznostim iz kooperacije z ostalimi temeljnimi organizacijami. Zamujenega pa vendar ne bo mogoče v celoti nadomestiti.

Tudi v Masivi ne gre vse po temeljnimi organizacijami, ki niso najbolj uspešne v izvozu. Največ težav povzroča neizpolnjevanje dobavnih rokov, iz česar sledijo odpovedi že sklenjenih poslov.

V Gabru dobro izpolnjujejo načrtovane obveznosti, vendar je dohodkovnost tega izvoza tako nizka, da se upravičeno poraja vprašanje, čemu koristi tak izvoz. Veliko prizadevanja pa bo treba vložiti v iskanje novih programov in izdelkov, za katere bo mogoče iztržiti več in se obenem obdržati v mednarodni konkurenci.

Rezultati izvoza v Tapetništvu so daleč od postavljenih ciljev. Arabska tržišča, kot je bilo že rečeno, so nezanesljiva, zato bo nujno potrebno več storiti za prodor tapetniških izdelkov na ostala tržišča, predvsem pa v zahodno Evropo.

Žagalnica izvaža finalne izdelke in žagan les. Izvoz finalnih izdelkov je pod načrtovano ravni, medtem ko se je izvoz žaganega lesa nekoliko izboljšal. Večje rezultate pričakujemo v skupnem izvozu z Javorjem.

Mineralna še vedno dosega dobre izvozne rezultate. Plošče so se uveljavile tudi na Norveškem in v Grčiji, kar daje dobre obete za zadnje mesece leta, predvsem pa za prihodnje leto. Dosežen je tudi dogovor za izvoz v Sovjetsko zvezo, ki bo izpeljan delno v letošnjem, delno pa v pričetku prihodnjega leta.

Rezultati izvoza v Iverki so dokaj ugodni. Zaradi manjše porabe iverk na domačem trgu tečejo prizadevanja za pridobitev novih kupcev v tujini. Zato je stvarno pričakovati, da bo letni načrt izvoza dosežen 90 odstotno.

FINANČNI REZULTATI

Celotni prihodek je dosegel 76,3 odstotka načrtovanega in je za 57 odstotkov večji od lanskega v enakem obdobju.

Rast celotnega prihodka je v primerjavi z lanskim neugodna, saj je iz nizkega indeksa razvidno, da ne sledimo stopnji inflacije. Ob polletju je bil indeks rasti porabljenih sredstev v primerjavi z lanskim enakim obdobjem nižji od rasti celotnega prihodka, v obravnavanem obdobju pa je njihova rast že hitrejša (indeks 158), vendar glede na letni načrt še vedno zaostaja za rastjo celotnega prihodka.

V strukturi porabljenih sredstev se stalno povečuje delež obresti za obratna sredstva, ki je s 5,5 odstotka v lanskem letu narasel ob letošnjem polletju na 10,4 in ob sedanjem obračunu na 11,2 odstotka. Tudi indeksi doseženih obresti so v primerjavi z lanskim letom (319) in letnim načrtom (157,4) izredno visoki. Iz analize, ki smo jo izdelali, je videti, da glede na vrsto obresti predstavljajo največji delež obresti od kratkoročnih kreditov (37 odstotkov), sledijo menične obresti do dobaviteljev (26 odstotkov), obresti od askonta (19 odstotkov), obresti od dolgoročnih kreditov (14 odstotkov). Obseg kreditov je narasčal skladno z inflacijo (izje-

ma so krediti za pripravo in proizvodnjo za izvoz), obrestne mere pa so bistveno višje kot so bile lani.

Za izboljšanje gospodarjenja z obratnimi sredstvi je bilo že nekaj akcij, vendar zavest o dragem kapitalu in racionalnem gospodarjenju še vedno ni prodrla povsod. Skupno doseženi dohodek je večji od načrtovanega za 6,8 odstotka (81,8 odstotno doseganje letnega načrta) ter je za 54 odstotkov večji od lanskega devetmesečnega. Torej je rasel počasneje kot celotni prihodek in porabljena sredstva.

Pogodbene obveznosti, zakonske in samoupravne obveznosti, davke in svobodna menjava so večji kot smo načrtovali, manjša od načrtovanih so le sredstva solidarnosti za stanovanjsko izgradnjo.

Znesek čistega dohodka je nekoliko nad načrtovanim (80 odstotkov letnega načrta), ostanek čistega dohodka pa je dosegel 20,4 odstotka za leto načrtovanega zneska.

Za osebne dohodke smo porabili 17,8 odstotka več sredstev kot jih je bilo načrtovanih za to obdobje in so glede na lansko leto (enako obdobje) večja za 82 odstotkov.

Položaj je torej vse prej kot rožnat. Zato je nujno, da v preostalem času do konca leta nadomestimo čim večji del izpada proizvodnje, izvoza in prodaje in obenem storimo vse, da bomo stopili v novo poslovno leto čim boljše pripravljeni na nove naloge.

P. Kovšca, M. Širaj

Zadovoljiva prodaja

Ob koncu lanskega leta se je začela prodaja tapetniških izdelkov zaustavljati. Posledice tega so bile vedno večje zaloge, ki so se začele kopičiti v skladiščih. Stanje se je v prvih dveh mesecih iz znanih vzrokov še poslabšalo in je prišlo celo tako daleč, da je začelo primanjkovati skladišnega prostora.

Da bi prodajo tapetniških izdelkov izboljšali oziroma spravili na normalno, smo ob koncu januarja začeli prodajati sedežno garnituro Ksenija v blagu 061 in 078 z 10-odstotnim popustom. Posledica te akcije je bila, da smo prodali zalog in kasneje je prodaja stekla normalno.

Če pogledamo gibanje zalog s številskami, vidimo, da so bile zaloge tapetniških izdelkov največje v februarju, nakar so od konca februarja do konca maja padle za 31 odstotkov. V juniju in juliju, ki sta slabša prodajna

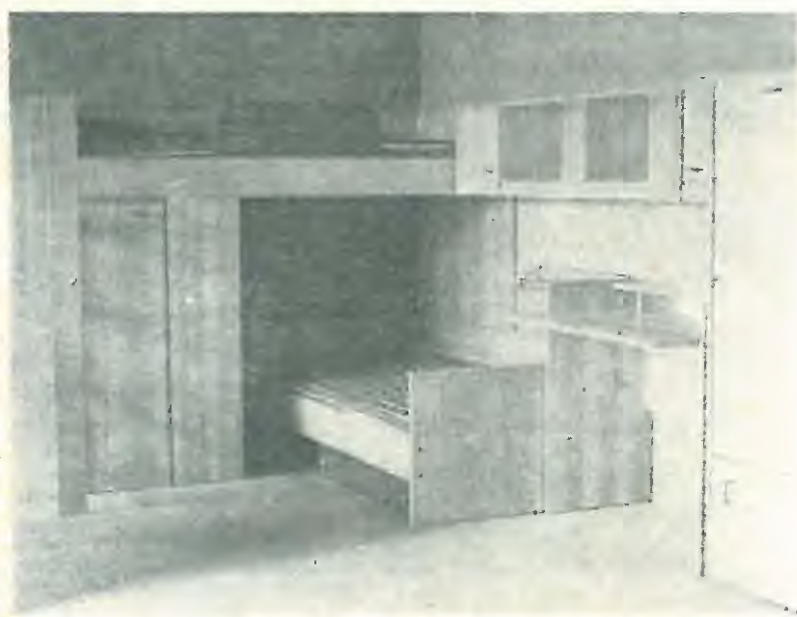
meseca, so zaloge narasle za 16 odstotkov, pa se v avgustu in septembru zmanjšale za 27 odstotkov. Trenutno je povpraševanje po naših sedežnih garniturah večje kot lahko ponudimo na trgu.

Iz podatkov o strukturi prodaje izdelkov pohištvenih temeljnih organizacij je videti, da se je delež Tapetništva v obdobju januar-september 1985 v primerjavi z enakim obdobjem lani rahlo povečal. Če pa primerjamo doseženo prodajo med istima obdobjema vrednostno, dobimo indeks 138. Primerjava med kumulativno plana prodaje in doseženo prodajo za devet mesecev nam pove, da je kumulativni plan prodaje presežen za 11 odstotkov. Če pa primerjamo doseženo prodajo v devetih mesecih z letnim planom, vidimo, da smo dosegli 77 odstotno izpolnitev plana. Prodaja vseh starih sedežnih garnitur poteka nemoteno. Najmlajša med njimi — DANA, ki smo jo začeli prodajati v juniju, je bila na trgu zelo ugodno sprejeta, tako da z njeno prodajo nimamo težav.

Letošnja novost iz Tapetništva je bila tudi postelja MIJA, ki jo prodajamo v sklopu spalnice MIJA. Vendar pa kljub velikim prizadevanjem prodajne službe na žalost prodaja ni stekla po pričakovanjih.

V zadnjem času smo ponudbo popestrili pri sedežnih garniturah Mojca in Lenka s TV-foteljem. Prednost TV-fotelja je, da nam poleg sedenja vgrajeni mehanizem v njegovem ogrodju omogoča, da se hrbtini del pomakne v poševo lego nazaj, hkrati pa se dvigne sprednji spodnji del, kar omogoča ob gledanju televizije, pletenju, branju knjig in podobnem prijetno počutje.

J. Meden

Že za beograjski sejem novost — mladinski program

Zapleteno zunanje tržišče

BRESTOVO ZUNANJE TRGOVINSKO POSLOVANJE

Povečati izvoz za skoraj 30 odstotkov ob le nekoliko večjem uvozu — to so bila naša osnovna planska izhodišča za leto 1985.

In kako jih uresničujemo?

Po devetih mesecih lahko ugotovimo, da ne preveč uspešno, saj ne dosegamo niti lanskega obsega izvoza, ob sicer tudi manjšem uvozu. Vzrokov za tako stanje je več. Poleg zunanjih, ki jih narekuje svetovni trg, so zlasti prisotni naši notranji (visoka inflacija, slaba kvaliteta vhodnih materialov, slabše delo, neprilagojenost proizvodnje novim zahtevam in drugo).

Čeprav vlada v svetu recesija, je povpraševanje po naših proizvodih še kar zadovoljivo. Srečujemo pa se, ob pogojih, ki jih postavljajo naši zunanji kupci, z drugimi težavami.

Predvsem so to cene, na kar vpliva visoka domača inflacija. Kupci zahtevajo brezhibno kvaliteto proizvodov, majhne serije, točne odpredne roke, v zadnjem letu pa vse krajše dobavne roke.

Vsem tem zahtevam pogosto ne moremo zadostiti, ob danostih, ki so nam opredeljene z velikostjo naših tovarn, zastarelo tehnologijo, pa tudi z našo notranjo organiziranostjo.

Vse to ima za končno posledico stanje, kakršno je, kar pa ne pomeni, da ne moremo napraviti več, bolje, hitreje kot sedaj. Seveda s prizadevanostjo nas vseh lahko dosežemo tolikšen izvoz kot je bil za leto 1985 tudi postavljen. Možnosti za novo povečevanje izvoza pa so predvsem v novi tehnologiji, kadrih in sposobnostih ter hotenju prilagajati se gibanjem na svetovnih trgih. Vsa ta spoznanja so že del ukrepov, ki jih moramo uresničevati, če želimo še naprej ostati v vrstici svetovne trgovine.

Poleg tega pa je bilo nujno potrebno sprejeti tudi nekatere kratkoročne ukrepe, ki naj zagotavljajo naše normalno trenutno poslovanje.

Predlagani ukrepi so usmerjeni predvsem v intenzivno obdelavo vseh trgov, še zlasti pa kupcev, s katerimi imamo že večletne poslovne vezi. Nastop Bresta na vseh sejnih bodisi z razstavnimi modeli, bodisi z prisotnostjo naših komercialistov na sejmih. Z vsemi izvoznimi hišami smo v stalnih stikih, ki naj zagotove čimboljše medsebojno obvešče-

nost, še zlasti pa pridobitev čimveč ustreznih poslov za našo proizvodnjo.

Na področju uvoza smo vsem dobaviteljem ponovno postavili pogoje (nižje cene, daljši plačilni rok), zaostri pa smo tudi zahteve po kvaliteti materialov. Z vsemi temeljnimi organizacijami stalno spremljamo potek proizvodnje in skupaj ukrepamo v kritičnih primerih. Vse to naj bi do konca leta zagotovilo normalno odvijanje proizvodnih procesov in lanski obseg izvoza. Seveda vse to niso rešitve za prihodnja leta, so le trenutni ukrepi, ki rešujejo trenutno stanje.

Po naših ocenah se bodo svetovna in domača gibanja v trgovini, ki so se izraziteje pokazala letos, v prihodnje nadaljevala in bodo postala pogoj industriji, da se temu prilagodi, če želi preživeti. OECD tudi ocenjuje, da se bo v letu 1986 nadaljevalo gibanje rasti v svetovni trgovini, vendar z zmernim tempom, kar z drugo besedo pomeni, poslovanje v zaostrenih pogojih svetovne konkurence z možnostjo majhne rasti za tistega, ki se bo dobro prilagodil novim pogojem: ceni, kvaliteti, rokom dobave.

Zato so predlogi, ki jih je pripravila posebna delovna skupina o razdelitvi skupne proizvodnje v Brestu in predvidena vlaganja v posamezne temeljne organizacije, ključ za približanje Bresta novim zahtevam trga. Upajmo da bomo dovolj sposobni in zreli, te rešitve čim prej izpeljali in s tem rešiti tudi trenutni težki položaj, v katerem smo.

L. Ule

Odlikovanji

Predsedstvo SFRJ je odlikovalo z redom dela s srebrnim vencem za zasluge in uspehe pri delu, ki so pomembni za napredek države, Franca POJETA iz Kovinoplastike Lož in Vilmo PROSENC, upokojeno delavko Kovinoplastike Lož.

Odlikovanji je izročil podpredsednik Skupščine občine Cerknica Miro Mlakar na programski konferenci aktiva ZB NOV Kovinoplastike Lož dne 18. 10. 1985.

Novost iz Tapetništva — TV fotelj

Predlagane novosti v nagrajevanju

USKLAJEVANJE NAŠIH SAMOUPRAVNIH AKTOV S PANOŽNIM SPORAZUMOM

Delavski svet delovne organizacije je predčasno imenoval komisijo za usklajevanje samoupravnih aktov s panožnim sporazumom. Po njegovem sklepu naj bi bili samoupravni akti usklajeni s panožnim sporazumom do konca leta 1985.

Komisija je pripravila predloge za rešitev vrste vprašanj.

Najobsežnejše delo in s tem največ novosti predlaga s področja delitve po delu in rezultatih dela.

Po predlogu komisije naj bi sprejemali naslednje samoupravne akte:

- samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodkov;

- pravilnik o delitvi osebnih dohodkov;

- pravilnik o normah in normiranju.

Samoupravni sporazum postavlja osnove in merila za delitev in ga sprejemamo na referendumu. Pravilniki pa so izvedbeni akti in jih sprejemajo delavski sveti po poprejšnji obravnavi.

In kaj želimo s tem načinom doseči? Zavedamo se, da je vsak sistem nagrajevanja potrebno dograjevati. V življenju se pogosto kaže potreba, da bi morali uvesti novo merilo ali opustiti merila, za katera se ugotovi, da niso spodbudna. Postopek za spremembo samoupravnega akta, ki se sprejema na referendumu, pa je izredno dolg.

V tem prispevku bi želeli prikazati le nekatere novosti, ki jih predlagamo.

Dosedanji sistem korekcije normativov v TOZD na 110 odstotkov se odpravi. Predlagamo, da se normativi v vseh TOZD uskladijo na 110 odstotkov. Da bi zagotovili vsaj približno enake možnosti za doseganje normativov, se na ravni delovne organizacije postavi usklajevalca norm in sprejme pravilnik o normiranju. S pravilnikom o normiranju se določijo primeri, v katerih je potrebno norme v posamezni TOZD preverjati in primere, v katerih je potrebno opraviti korekcije.

Zaostri se kontrola pri pisanju režijskih ur in določi, v katerih primerih se režijske ure obračunavajo po povprečnem doseganju in v katerih primerih je režija plačana manj od povprečja.

Za ugotavljanje količine dela operativnim vodjem proizvodnje (oddelkovodje, vodje proizvodnje...) je osnova opravljena proizvodnja v norma urah, primerljana s planirano proizvodnjo v norma urah.

Merilo za količino dela delavcev vzdrževalnih služb je čas zastoj zaradi okvar.

Količino dela delavcev TOZD prodaja se meri po merilu: dosežena prodaja po direktnih stro-

ških v primerjavi s planom prodaje po direktnih stroških.

Delavcu TOZD Iverka in TOZD Mineralka se ugotavlja količina dela po doseženi proizvodnji v norma urah.

Delavcem, za katere še nimamo meril za ugotavljanje količine dela, pa se bo količina dela ugotavljala s posrednimi merili.

V dosedanjem sistemu kvalitete dela nismo nagrajevali. Predlagamo, da se povsod tam, kjer je mogoče, postavijo normativi kakovosti. Seveda pa je potrebno normativ kakovosti postaviti na podlagi spremljanja kvalitete skozi daljše obdobje.

Po predlogu komisije naj bi kvaliteto nagrajevali od 90 do 120 odstotkov. Komisija se je odločila predlagati raje večjo pozitivno stimulacijo kot negativno zato, ker pomeni boljša kvaliteta velik prihranek po materialnih stroških. Pozitivna stimulacija pa naj bi vplivala na povečan interes slehernega delavca za boljše delo.

Pogoji za nagrajevanje po kvaliteti so v nekaterih naših TOZD že zagotovljeni, v ostalih pa je potrebno sistem kontrole kakovosti še izdelati.

Opredeljena so tudi nekatera merila za ugotavljanje gospodarnosti. Naj omenimo samo nekatere:

- dosežen dohodek v primerjavi s planiranim,

- dejanski materialni stroški v primerjavi s planiranimi,

- vrednost prodaje po DIS v primerjavi s planirano prodajo po DIS,

- dosežen odstotek izkoristka proti planiranemu odstotku izkoristka...

Komisija je bila mnenja, da tudi sistem ocenjevanja vgradi-mo v samoupravne akte. Ocenjevanje pa naj bi bilo bistveno spremenjeno. Ocenjeval naj bi vodja službe, oceno pa sprejel svet za osebne dohodke. Ocenjuje se samo nadpovprečno in podpovprečno prizadevanje delavcev.

Uvede se sistem učinkovitosti za individualne poslovodne organe in vodje služb, ki niso vezani na konkretna merila.

Osebni dohodki funkcionarjev

Osebni dohodki funkcionarjev naj bi se 1. 7. 1985 oblikovali na osnovi družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke funkcionarjev.

V občini Cerknica smo sicer 1. julija prešli na enoten sistem

Za ugotavljanje le-teh so kriteriji: izvoz, ki ga primerjamo z deležem izvoza v preteklem obdobju in z deležem izvoza v panogi oziroma podskupini dejavnosti, delež dohodka v celotnem prihodku v primerjavi s planiranim deležem, ter dohodek na delavca v primerjavi z dohodkom na delavca v panogi oziroma podskupini dejavnosti.

Osebni dohodki pa morajo biti v skladu z doseženimi rezultati oziroma z družbenimi merili. Da bi v okviru Bresta zagotovili tudi spoštovanje družbenih norm, predlagamo nekaj rešitev. Pri ugotavljanju uspešnosti upoštevamo rezultate TOZD in rezultate v delovni organizaciji kot celote.

50 odstotkov učinkovitosti se ugotavlja na ravni TOZD. Merila za ugotavljanje tega deleža so kazalniki iz panožnega sporazuma. Vsak TOZD se primerja s svojo podskupino dejavnosti. Izbor in teža posameznega kriterija se določi z letnim planom. 50 odstotkov učinkovitosti se določa na ravni delovne organizacije. Z učinkovitostjo delovne organizacije se izravnavajo osebni dohodki Bresta z družbenimi usmeritvami.

Učinkovitost se ugotavlja na podlagi preteklih tromesečnih rezultatov. Po vsakem tromesečju pa se opravi poračun osebnih dohodkov. Ostale spremembe so bile že obravnavane in jih tokrat ne bomo ponavljali.

Vse delavce Bresta bi želeli spomniti, da so uspešne rešitve možne le ob največjih prizadevanjih slehernega delavca. Zavedamo se, da nismo uspeli najti vseh najustrežnejših rešitev in da bomo morali sistem nagrajevanja dograjevati. Če pa bomo z našimi predlogi uspeli spremeniti sistem toliko, da bomo stimulirani za doseganje boljših rezultatov in s tem višjih osebnih dohodkov, je osnovni namen izpolnjen.

Pozivamo vse delavce, da se tvorno vključijo v razprave in s svojimi predlogi pomagajo najti rešitve, ki bodo prispevale k pravičnejši delitvi. Zavedati se moramo, da je težje graditi kot podirati in to nam bo vodilo v vseh razpravah o predlogih, ki jih bomo obravnavali do konca leta.

J. Opeka

Otvoritvena slovesnost pred novimi prostori strojegradnje

Nagel razvoj strojegradnje

NEDAVNO JE BILA V CERKNICI SEJA ODBORA ZA STROJEGRADNJO PRI NOTRANJSKI MEDOČINSKI GOSPODARSKI ZBORNICI.

Zbrali so se predstavniki notranjskih proizvajalcev lesno obdelovalnih strojev in naprav ter nekateri drugi predstavniki strojne industrije v tej regiji.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da ima v okviru slovenskih proizvajalcev strojev in naprav za lesno industrijo notranjski prostor opazen delež. Ta dejavnost ima trenutno 3500 kvadratnih metrov proizvodnih površin in 175 zaposlenih delavcev. V prihodnjem srednjeročnem obdobju načrtuje notranjska strojegradnja še 5500 kvadratnih metrov novih površin in več kot 280 delavcev.

Kljub obetavnim prizadevanjem za razvoj notranjske strojegradnje pa so prisotni menili, da je še precej nerešenih vprašanj o enotnem nastopu na trgu, delitvi proizvodnih programov in slabi zastopanosti drobnega gospodarstva v proizvodnem procesu. Na sploh je čutili preslabo povezanost z drugo strojno industrijo.

Prisotni so opozorili tudi na to, da je treba tesneje sodelovati in krepiti razvojne in konstrukcijske službe, pa tudi bolj sodelo-

vati z instituti in drugimi strokovnimi ustanovami.

Zaradi prehitrega razvoja strojegradnje imamo premalo ustrezni proizvodnih in strokovnih delavcev. Ker iz srednješolskega centra v Postojni ni ustreznega dotoka kadrov, je bil eden izmed zaključkov, da je potrebno dijakom te šole, pa tudi učencem osnovnih šol, ustrezno predstaviti možnosti za zaposlovanje na tem področju.

Omenimo naj, da so bili na seji poleg Bresta, Javorja in Kovinda prisotni tudi predstavniki loške Kovinoplastike in Novolita iz Nove vasi.

Novolit poizkuša v zadnjem času usmeriti del svojih razvojnih prizadevanj tudi v izdelavo lesno obdelovalnih strojev. Kovinoplastika največji predstavnik strojne industrije v notranjski regiji, pa bo za potrebe notranjske strojegradnje namenila 20 odstotkov svojih zmogljivosti, pa tudi bogato znanje s področja strojništva.

B. Blakar

Nadomestila po novem

VALORIZACIJA (PREVREDNOTENJE) OSNOVE ZA NADOMESTILO OSEBNEGA DOHODKA ZA ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI

Vse večja rast inflacije in njen učinek na rast življenjskih stroškov povzroča resne težave delavcem, ki so zaradi zdravstvenih razlogov dalj časa odsotni z dela. Zato je bila zdravstvenim skupnostim občin predlagana sprememba samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva v Sloveniji, ki se nanaša zlasti na določila o valorizaciji osnove za nadomestilo osebnega dohodka za odsotnost z dela zaradi bolezni.

Zdravstvena skupnost občine Cerknica teh sprememb ni sprejela, vendar pa to ni ovira, da ne bi delavci v temeljnih organizacijah nadomestila, ki gredo v njihovo breme, valorizirali po novem.

Po samoupravnem sporazumu o uresničevanju zdravstvenega varstva sta opredeljeni tudi pravica in dolžnost delavcev v združenem delu, da si ob bolezni ali poškodbi ter nekaterih drugih primerih, ki jih navaja, zagotovijo tudi ustrezno socialno varnost.

Ker pa je le-ta zaradi nizkih boleznih ogrožena tudi pri mar-

sikaterem našem delavcu, je delavski svet delovne organizacije na svoji pretekli seji sprejel sklep, da se bodo valorizirala nadomestila za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni do 30 in nad 30 dni ter nesreči pri delu, ki gredo vsa v breme delovne organizacije in sicer od 1. 7. 1985 dalje.

To pomeni, da se bo osnova za nadomestilo osebnega dohodka, ki je bila izračunana za preteklo leto na osnovi doseženega osebnega dohodka in števila opravljenih ur, valorizirala v skladu z rastjo povprečnega mesečnega dohodka na delavca v temeljni organizaciji. Ker bomo na Brestu pričeli z valorizacijo bolniške za julijem, pomeni, da bo pri nadomestilih za boleznine v juliju upoštevana omenjena rast osebnih dohodkov od 1. 1. do 30. 6. 1985. Tako dobljena osnova bo pomnožena z odstotkom, ki je določen za posamezno vrsto nadomestila (na primer 90 odstotkov za boleznine do 30 in nad 30 dni).

Še naprej pa bo ostal nespremenjen izračun nadomestila za čas odsotnosti z dela za spremstvo in nego otrok in porodniški dopust, ker nadomestila za te namene izplačuje občinska zdravstvena skupnost.

P. Kovšca

Gostje ob otvoritvi strojegradnje

M. Juvančič

Iz drugih lesarskih kolektivov

V JELOVICI so odprli novo tovarno vrat. V njej bodo na leto lahko izdelali 230.000 furniranih vratnih kril. To je dvakrat toliko kot so jih naredili prej v treh proizvodnih prostorih s staro in iztrošeno opremo. Nova tehnologija zagotavlja visoko kakovost izdelkov, kar bo pripomoglo k večjemu izvozu. Medtem ko so prej prodali na tuje letno 55.000 vratnih kril, jih za prihodnje načrtujejo 120.000. Novi proizvodni prostori so skupaj z opremo stali okoli 310 milijonov dinarjev. Dobro polovico naložbe so pokrili z lastnimi sredstvi in z deleži soinvestitorjev.

Koprski STIL je moral po štiri desetletih letih poslovanja zapreti vrata. Že sedem let je posloval na robu rentabilnosti, zadnja tri leta pa z znatno izgubo. Najrazličnejši poskusi in sanacijski programi niso rodili sadov, zato so ustrezni organi sprejeli sklep o likvidaciji. V prihodnje naj bi razvili novo dejavnost z bistveno manjšim številom zaposlenih. Gre za inženirske posle oziroma za opremljanje različnih poslovnih zgradb.

JAVOR kljub težkim izvoznim pogojem letos povečuje izvoz. V letošnjem prvem polletju so izvozili za 4 odstotke več kot lani v enakem obdobju, vendar za 10 odstotkov manj kot so načrtovali. Najbolj se je povečal izvoz stolov, pohištva in furnirja. Tuji kupci so zadovoljni tudi s kakovostjo njihovih izvoznih izdelkov.

LIKO je uspel pridobiti posojilo mednarodne banke IFC v višini 1.400.000 dolarjev za nabavo uvozne opreme. Z njo naj bi zamenjali staro izrabljeno opremo oziroma jo posodobili. Predvsem bodo posodobili opremo v tovarni vrat, tovarni stolov in v primarni predelavi lesa. Čeprav je LIKO že doslej znan kot uspešen izvoznik, bodo izvoz na osnovi teh naložb lahko še povečali.

SAVINJIN program 3K je očitno dobro sprejel. Poleg Zlatega ključa v Beogradu, Zlatega mostu v Skopju in Mobil optimuma v Zagrebu je dobil Zlato plaketo za kvaliteto izdelka tudi na celjskem sejmu »vse za otroka«. Odziv je ugoden tudi neposredno med kupci.

Podobno kot drugi lesarski kolektivi tudi v LIP Bled zaostajajo za načrtovanim izvozom. Dosedanji letošnji izvoz je za 15 odstotkov manjši od lanskega. Dokaj ugoden je izvoz opaznih plošč, slabše pa je s pohištvenimi izdelki.

V tovarni pohištva LESNE so se na podlagi raziskave tržišča odločili za izdelavo vratnih kril s fine line furnirjem. Ta furnir, ki je hkrati tudi ena izmed najpomembnejših cenovnih postavk, je po enoti proizvoda cenejši za okrog 60 odstotkov, vratio krilo pa zaradi tega ne izgubi niti estetskih niti funkcionalnih lastnosti. Predvidevajo, da bodo leto izdelali 15.000 vratnih kril s fine line furnirjem.

V STOLU so uredili posodobljene stare in dokončali nove lesne sušilnice z računalniškim vodenjem, ki so take med prvimi v Jugoslaviji. Omogočajo dobro posušen les in veliko zmogljivost. Imajo tudi nove naprave za transport in shranjevanje lesnih ostankov za cenejšo ogrevanje in proizvodnjo pare v zimskih mesecih.

LESNINA je podpisala sporazum o poslovnem sodelovanju s 25 družbenimi organizacijami lesarskega drobnega gospodarstva. To je lep primer povezovanja velikih gospodarskih sistemov in drobnega gospodarstva. Od takšnega sodelovanja pričakujemo obojestranske koristi.

KLI Logatec (poleg drugih dejavnosti — predvsem drobno in stavbno pohištvo ter strojegrinja) predela letno 35 do 40 tisoč kubičnih metrov lesa, v glavnem za lastne potrebe, nekaj pa tudi za domače in tuje tržišče. Pred tremi leti so uvedli mehanizirano lepljenje hlodovine, kar je znatno olajšalo delo.

Težav z nabavo surovine trenutno nimajo.

SLOVENIJALE — trgovina si prizadeva za razvejano in dobro organizirano mrežo lastnih prodajnih mest. Številnim njihovim prodajalnam se je pridružila tudi nova trgovina v Cetineju. Površina novih prodajnih razstavnih prostorov obsega 300 kvadratnih metrov. Dogovarjajo se tudi za ureditev in razširitev prodajnih prostorov v Baru.

ALPLES vidi svojo prihodnost v prestrukturiranju proizvodnje. Pri tem misli predvsem na usmeritev v zahtevnejše programe pohištva z višjo stopnjo obdelave. Še naprej bodo razvijali proizvodnjo strojev za razlagovanje plošč vseh velikosti in transportnih naprav. Na področju investicijske predvidevajo največ vložiti v posodobitev proizvodnje in razvoj kadrov.

GARANT si precej obeta od novega proizvodnega programa VEGA za opremo predstobe, dnevene in otroške sobe ter spalnice. Izdelan je iz cenejših, a kvalitetnih materialov, izboljšali so tudi zunanji videz, prinaša pa tudi nekaj konstrukcijskih novosti.

ELAN, ki je letos praznoval svojo štiridesetletnico, nima nobenih finančnih dolgov do tujine. Svoje firme v tujini so finančno utrdili, tako da lahko normalno in uspešno delujejo v zunanjem poslovnem svetu — kljub izredno ostri konkurenci.

Vaja gasilcev v Masivi

Vsakoletne dejavnosti ob mesecu požarnega varstva — oktobru obsegajo poleg organizacijskih priprav tudi obrambno usposabljanje.

V programu občinske gasilske zveze je bila načrtovana večja sektorska vaja, v kateri sodeluje več gasilskih društev.

Tokrat je bila vaja v tovarni pohištva Martinjak, saj je to obrat z vsemi specifičnimi požarnimi nevarnostmi; velika količina lahko vnetljivih snovi, velika količina lesnih obdelancev in spremljajoč pojav v procesu proizvodnje — zaprašnost s finim lesnim prahom. Nepravilna uporaba teh snovi ali neupoštevanje požarno varnostnih normativov predstavljata velike možnosti za požar ali celo eksplozije, kar v kratkem času povzroči pravo katastrofo.

Ravno ti razlogi so bili odločilni, da smo vajo pripravili v Martinjaku.

Na vaji so sodelovala društva iz Bresta in sicer IGD Martinjak kot enota, ki prva posreduje po nastanku požara ter IGD Cerknica, ki lahko v najkrajšem času sodeluje pri gašenju z vso udarno močjo.

Poleg teh društev so sodelovala tudi društva, ki so najbližja Martinjaku in ki lahko tudi prispevajo k čimprejšnji pogasitvi požara. To so GD Cerknica, ki ima tudi sodobno tehniko ter GD Grahovo, Žerovnica in Dolnja vas.

S sodelovanjem vseh teh enot lahko računamo na uspešno gašenje, seveda pa je odločilnega pomena hitrost posredovanja pri samem požaru.

Ce naj vajo ocenimo, je bila s tehničnega vidika (organiziranost enot) uspešna, bilo pa je nekaj pomanjkljivosti pri alarmiranju, kar bo potrebno izboljšati, saj ravno s tem pridobimo prepotrben čas.

V. Jerič

Bolniški izostanki v lesarstvu

ODSOTNOST DELAVCEV Z DELOVNEGA MESTA ZARADI BOLNIŠKIH IZOSTANKOV IN INVALIDNOSTI V LESNI INDUSTRIJI ZA LETO 1984

Delovna organizacija	Število zaposl.	bolniški izostanki v dneh				Število invalidov v DO	Štev. nezgod	Štev. izgub. dni
		do 30 dni	%	nad 30 dni	%	II. kat.	III. kat.	%
STOL Kamnik	1539	18004	3,2	5702	1,0	2703	20	75
ELAN Begunje	1166	8439	2,0	5161	1,2	640	19	48
GLIN Nazarje	1104	13522	3,4	8898	2,2	545	24	33
MARLES Maribor	2889	29173	2,8	17791	1,7	3272	39	85
INLES Ribnica	1253	22270	4,9	7100	1,6	1195	15	34
MEBLO Nova Gorica	3092	101469	9,0	17147	1,5	5393	46	142
JAVOR Pivka	1850	25656	3,8	(skupaj)		2383	16	35
NOVOLES Novo mesto	3046	31809	2,9	35034	3,1	6973	15	56
LIKO Vrhnika	1107	10405	2,6	5391	1,3	1648	11	19
LESNA Slov. Gradec	1706	34699	5,6	(skupaj)		1463	45	53
JELOVICA								
Škofja Loka	1224	9429	2,1	6458	1,4	690	7	55
LIP Konjice	1211	13539	3,1	6266	1,4	1344	26	36
LIP Bled	1089	11319	2,8	10678	2,6	465	13	47
LIP Savinja Celje	1170	11891	2,8	4892	1,1	2119	18	37
KLI Logatec	1142	20880	5,0	12686	3,0	1679	7	79
LK Kočevje	836	13261	4,3	5760	1,9	—	10	39
BREST Cerknica	2315	21931	2,6	8947	1,1	4066	21	104
LESONIT Ilir. Bistrica	1088	4993	1,3	1304	0,3	302	6	40

OPOMBA: % pri bolniških je izračunan na osnovi 365 dni.

% za nezgode in invalidnost je izračunan na število zaposlenih

Oktober je bil čas za preskrbo z ozimnico

Priprave na volitve

Marca prihodnje leto bodo volitve delegacij vseh samoupravnih organizacij in skupnosti za družbeno politično skupnost in za samoupravne interesne skupnosti. To so četrte delegatske volitve, ki sovpadajo v čas, ko imamo velike težave v gospodarskem razvoju, visoko inflacijo, slabšo materialno osnovo samoupravljanja, nižjo motivacijo za produktivnejše delo, upadanje življenjske ravni oziroma počasnejši celotni razvoj.

Doslej smo v pripravi na volitve storili naslednje:

- sprejeli smo spremembe republiške volilne zakonodaje,
- končali smo drugi krog evidentiranja,
- v teku je tretji oziroma zadnji krog evidentiranja, ki mora biti končan do konca novembra.

Evidentiranih možnih kandidatov v občini Cerknica je naslednje:

	vseh	KS	izvolj. 82	OZD	izvolj. 82	žensk	mladih	čl. ZK
za skupščino DPS	522	168	91	354	455	173	74	127
za DPZ	28							
za skupščine SIS	1222	413	300	809	994	456	181	296

Z izidi pravzaprav ne moremo biti zadovoljni. Še posebno ne s tistimi v delovnih organizacijah. Evidentiranih je manj možnih kandidatov kot pa jih je bilo izvoljenih v letu 1982. Prav zato bo potrebno do konca novembra, ko se evidentiranje za volitve 1986. leta zaključi, zastaviti vse sile, da bodo naloge izpeljane povsod ter da bodo delegatska mesta in funkcije prevzeli tisti, ki jim ljudje zaupajo. Prav tako bo potrebno še naprej upoštevati tudi zagotavljanje sestave. Pri samem evidentiranju pogrešamo tudi konkretne predloge za posamezne najbolj odgovorne funkcije v občinskem in republiškem merilu.

Naloga KK SZDL in izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij je, da z vso resnostjo nadaljujejo z evidentiranjem ter v smislu volilne zakonodaje, volilnega pravilnika SZDL in ZSS ter rokovnika za pripravo in izvedbo volitev nadaljujejo z začetim delom.

M. Juvančič

Nova organiziranost

NARODNA ZAŠČITA — ORGANIZIRANA SESTAVINA SAMOZAŠČITNIH IN SAMOBRAMBNIH DEJAVNOSTI

Narodna zaščita se je kot sestavina narodnoosvobodilnega boja rodila kot rezultat gibanja ljudskih množic za narodno in socialno osvoboditev in predstavlja eno od številnih oblik boja, prilagojeno zgodovinskim, družbenopolitičnim, vojaškim in drugim razmeram, ki so vladale v Sloveniji od začetka druge svetovne vojne.

Nastala je kot zavestna odločitev za boj proti stari oblasti, za ustanovitev nove ljudske oblasti, za zaščito te oblasti in zagotavljanje varnosti ljudi ter njihovega premoženja. Oblike njene organiziranosti so se prilagajale nalogam in vlogi v vseljudski vstaji.

Izkušnje narodne zaščite iz narodnoosvobodilnega boja, v katerem se je pokazala kot množična organizacija s široko razvejano mrežo, se ujema tudi z zamislijo o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, tako da je njena vključitev v naš sedanji obrambni in varnostni koncept zgodovinsko pogojena.

V sedanjih okoliščinah se namreč pojavlja v funkciji varovanja političnega sistema družbene lastnine in človeka. Kot najširša oblika samozaščitnega in samobrambnega delovanja

delovnih ljudi in občanov za opravljanje določenih nalog v miru ter za njihovo široko vključevanje v oboroženi boj in druge oblike odpora proti napadalcu, je našla svoje mesto v najširših republiških predpisih, ki so se prilagajali potrebam in bili zato večkrat popravljeni, da bi končno določili mesto narodni zaščiti v zakonu o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti iz leta 1983 ter uredili v pravilniku o organiziranju, aktiviranju in o opravljanju nalog ter o oznakah in oborožitvi narodne zaščite in nekaterih dodatnih navodilih.

Omenjeni dokumenti določajo, da se narodna zaščita v miru organizira predvsem takrat, ko so hujše ogroženi javni red in mir, varnost ljudi, družbeno in zasebno premoženje, objekti splošnega pomena, ustavna ure

(Konec na 6. strani)

Kramljanja z našimi jubilanti

Običajno se oktobra, ki je Brestov »rojstni mesec«, srečajo na prijateljskem srečanju vsakoletni jubilanti. Letos je bilo to 25. oktobra, pa o njem nismo mogli poročati in pripraviti fotografij v tej številki. Zato smo vnaprej pripravili razgovore z nekaj »tridesetletniki«.

Seveda ni bil mogoč razgovor z vsemi, zato smo se lahko pogovarjali le z nekaterimi, zlasti s takšnimi, ki so vso ali večino svoje delovne dobe prebili na Brestu.

Osnovna misel razgovora je bila: Brest včeraj in danes.

Razgovor so pripravili: J. Klančar, S. Mikš-Sebalj, V. Frim, V. Jerič in B. Levec.

Stane BAMBIČ — TOZD Prodaja

Trideset let je že zvest Brestu. Pravzaprav je vseh teh trideset delovnih let prebil na enem delovnem mestu, na rampi, kot pravi sam. Na Brestu pa ves ta čas v resnici ni bil, saj se je za nekaj časa, bolj zaradi takratnih poslovnih odločitev, preselil na Avtošped, kjer je sicer opravljal enaka dela. Brest je namreč za kratak čas opustil špedicijo, a jo je zaradi slabe kvalitete opravljenih del drugih kmalu zopet odprl. In on se je seveda takoj vrnil pod streho svoje prve delovne organizacije.

Rodil se je v Malem logu v Loškem potoku leta 1936. V družini je bilo osem otrok. Oče je bil gozdar, kar je tudi njega usmerilo v lesno industrijo. Takoj po končanem šolanju se je za tri mesece zaposlil v tovarni v Martinjaku, nakar je odšel v vojsko. Po končanem služenju

vojaškega roka se je zaposlil na špediciji, kjer dela še danes.

»Tiste čase nismo imeli zaščitnih sredstev, rokavic in čevljev kot danes. Delali smo deset do dvanajst ur na dan v dežju ali snegu. To je bil čas izgradnje domovine, zato se ni spraševalo, kolikšen je delovni dan. Danes je drugače. Bolje.« Tudi z osebnim dohodkom je kar zadovoljen. Zadovoljen je, ker ima dobre sodelavce, s katerimi se razume in dobro sodeluje. »Zapišite, da smo na špediciji kot eden,« pravi.

Dela pa je veliko. Še posebej ga je dosti v časih, ko je prevoz po železnici precej cenejši od kamionskega. »Vendar smo v takih primerih vedno dobili pomoč. To kar zapišite,« me spodbudi.

Trideset let dela na rampi je pustilo sledi tudi v njegovem zdravju. Pravi, da ga večkrat boli v križu.

Sicer pa je večkrat poudaril, da bi morali biti vsi zaposleni na Brestu enotni, složni in skupaj premagovati težave, kajti le tako se lahko nadejamo boljšega jutrišnjega dne.

Vinko TURK — TOZD Pohištvo

Vinko Turk letos praznuje 30-letni jubilej. Vso delovno dobo je pridobil na Brestu — v TOZD Pohištvo.

Mizarskega poklica se je učil v Cabru, po odsluženju vojaškega roka pa se je zaposlil na Brestu. Delal je na različnih delih; iz kontrolne službe je bil premeščen na popravila. Ta dela opravlja že od leta 1964.

18 mesecev je bil v Angliji pri montaži pisalnih miz. Nekaj masega je govoril angleško, sedaj pa je tudi to pozabil.

»Starejši delavci že vemo, kako je bilo nekdaj na Brestu. Težko je dopovedati mlajšim, v kako težkih pogojih smo delali. Sedaj so pogoji lažji, delo je dosti bolj humanizirano. So pa razmere v gospodarstvu težje premagljive. Zaradi neustreznega programa v naši tovarni nismo tako uspešni, ker je naš učinek zato polovičen.

Nova (prenovljena) osnovna šola v Begunjah

V razgovoru z Vinkom sem ugotovil, da je Brestovec od pet do glave in da mu ni vseeno, kako delamo in živimo na Brestu.

Razgovori ob delovnih jubilejih so vedno prijetni, še posebej z delavci, ki imajo dvajset ali trideset let delovnih izkušenj.

V TOZD Masiva nam je svoja opažanja ob tridesetletnem jubileju dela prispeval Maksimiljan KOBAL.

Spomini mu segajo nazaj, ko je bila tovarna še v razvoju.

odnosih temeljiti vsa prizadevanja za naš boljši in srečnejši jutri.

Pa vendar je Majda optimist in upa, da bomo s prizadevanji vseh dosegli želene rezultate tudi v prihodnje.

Slavka MEDEN — TOZD Jelka

V Jelki sem se zaposlila 1954. leta. Delala sem v zabojaški tri-najst let in sicer pri misni krožni žagi. Zaradi neurejenega varstva otrok sem morala to delo pustiti in sem nekaj let čistila upravne prostore.

Moramo povedati, da smo morale ženske včasih opravljati precej težkega dela. Delovni prostori so bili slabo ogrevani. Bili pa smo mladi, nobenega dela se nismo ustrašili. Bilo je več zadovoljstva ob delu, saj smo bili vsi kot eden.

Spominjam se, s kakšnim veseljem smo delavke v tovarni pripravljale proslave za praznik dela in za dan republike. Okraskale smo stroje in pripravile vse potrebno za proslavo.

Ko smo gradili skladišča trgovine v Begunjah, smo z veseljem pomagale pri zidavi. Nobena samokolnica ni bila pretežka.

Ko pa človek zboli in postane invalid, je težje. Želim, da bi bilo vedno dovolj dela, saj rada delam in po svojih močeh pripomorem k izpolnitvi plana.

Marija PRIMOŽIČ — TOZD Jelka

V Jelki sem se zaposlila leta 1954. Nato sem naslednje leto delovno razmerje prekinila za eno leto zaradi varstva otroka.

Delati sem pričela v zabojaški. Izdelovali smo zaboje; največji odjemalec takrat je bila Tobačna tovarna Ljubljana. Delali smo v dveh izmenah, tudi ob sobotah in če je bilo potrebno, tudi ob nedeljah.

Pogoji za delo so bili slabi, saj ni bilo organizirane prehrane med delom. Odmor je trajal le 15 minut. Prostori niso bili ogrevani. Veliko je bilo ročnega dvigovanja bremen; tudi kamione smo nakladale ročno.

Počasi se je tovarna širila, tudi pogoji dela so se izboljšali. Iz zabojaške sem bila nato premeščena v strojni oddelk, sedaj pa sem v montaži. Občasno tudi nadomeščam kuharico v kuhinji.

V teh tridesetih letih so se razmere bistveno izboljšale, saj je viden očiten napredek na vseh področjih.

Drago MODEC — Skupne dejavnosti

Na Brestu je nabral 26 let delovne dobe. Najprej je bil v Masivi tehnični risar, potem pa mimo različnih drugih opravil vodja planske službe. Zdaj že dolga leta dela v nabavni službi in skrbi v glavnem za nabavo okovja in drugega repromateriala.

Meni, da so imeli nekdaj Brestovci resnejši odnos do dela in da je bilo več skupnih hotenj in prizadevanj za skupne Brestove cilje. Danes ni več tistega pravega tovariškega vzdušja, vsakdo skrbi predvsem za svoje zasebne zadeve.

(Konec na 7. strani)

Letošnji jubilanti

TOZD	10 let	20 let	30 let	SKUPAJ
POHIŠTVO	13	14	11	38
MASIVA	9	8	4	21
ŽAGALNICA	1	5	4	10
IVERKA	7	6	3	16
SKUPNE DEJAVNOSTI	7	5	2	14
GABER	4	2	3	9
PRODAJA	8	9	3	20
JELKA	9	7	5	21
TAPETNIŠTVO	—	3	1	4
MINERALKA	1	—	—	1
SKUPAJ	59	59	36	134

Osebn standard je bil za nas delavce včasih veliko večji (leta 1970) kot je danes. Z današnjim zaslužkom se težko živi. Potrebno je preživeti iz dneva v dan oziroma si organizirati v prostem času še drugo pridobitno delo.

Kot starega delavca me zelo prizadene tolikšen izmet oziroma toliko nekalitnega dela,« pravi Vinko, saj ima kot popravilac možnost videti različne napake pri strojnem delu. »Premalo je odgovornosti tudi v proizvodnji. Čemu nimamo sprejemljivega sistema nagrajevanja po kvaliteti dela?« kritično postavlja vprašanje Vinko Turk.

Stroji, ki so bili takrat v proizvodnji, so bili stari in maloštevilni. Z leti so jih dokupovali, kar pa je terjalo nove prostore, preureditve ventilacij, gretje in drugo.

Kot mehanik je Maksimiljan pri vsem tem aktivno sodeloval, saj je bil vsak nakup novega stroja praznik za vse.

Tudi sedaj z zadovoljstvom gleda na nove objekte, ki so plod pospešenega razvoja tovarne v zadnjem času. Še z večjim zanimanjem pa si ogleduje nove stroje, na katerih temeljijo prihodnost, večja produktivnost in ne na koncu poročajo za delo prihodnje generacije.

Tudi dvajset let dela v kolektivu ti pusti sledi, ki ostanejo v tebi in so šola za kasnejše življenje.

O svojih dvajsetih letih dela nam je pripovedovala Majda ZAKRAJŠEK iz TOZD Masiva.

Tovarna je bila v tistem času, ko se je zaposlila, že precej razvita. Zato je bistveno razliko v razvoju čutili šele v zadnjem letu, ko sta stekli rekonstrukcija objektov in nabava dela opreme.

Veliko večjo razliko kot v tehnologiji pa je opaziti v odnosih med ljudmi. Z žalostjo ugotavlja, da ti niso tako pristni kot nekdaj. Sodelovanje med sodelavci je manj, ni tiste povezanosti, na kateri slonijo prizadevanja za učinkovitejšo delo, za doseganje boljših rezultatov dela. Materialne dobrine so nekatere ljudi »pokvarile«, kar ni prav, saj bi morala ravno na trdnih in zdravih medsebojnih

Nova organiziranost

(Nadaljevanje s 5. strani)
ditev ali normalne življenjske in delovne razmere.

Ob naravnih in drugih hudih nesrečah je temeljna naloga narodne zaščite zavarovanje življenja ljudi in premoženja ter s tem podpora prizadevanju civilne zaščite za čim hitrejšo odpravo posledic nesreče.

V izrednih razmerah je osnovna naloga narodne zaščite zagotavljanje nemotenega odvijanja proizvodnega procesa, varnost družbenega in zasebnega premoženja ter zaščita delovnega in življenjskega okolja.

V takih razmerah je narodna zaščita v združenem delu zlasti dolžna zavarovati proizvodna sredstva in objekte pred sabotažami, diverzijami in drugimi napadi oziroma poskusi poškodovanja.

V razmerah neposredne vojne nevarnosti in v vojni opravlja narodna zaščita poleg obrambnih tudi vse omenjene naloge s poudarkom na varovanju prostora in objektov ter predvsem zavarovati delo družbenopolitičnega sistema.

V okoliščinahčasne zasedenosti, postane narodna zaščita

osnova splošnega ljudskega odpora. Njena organiziranost postane tajna in prilagojena neposrednim razmeram; usmerjajo jo komiteji za SLO in DS. V takih razmerah si bo narodna zaščita v sodelovanju z drugimi nosilci odpora prizadevala zagotoviti nenehen odpor, odkrivala in preprečevala izdajalstvo in zagotavljala delovanje organov oblasti.

Za vse omenjene naloge smo se po TOZD Bresta že takoj po izdaji zakona organizirali, vendar je v začetku letošnjega leta opravljena ocena pokazala nekatere pomanjkljivosti, ki jih postopno odpravljamo. Tako v nekaterih TOZD teče postopek reorganizacije narodne zaščite, drugje zamenjava vodilnih kadrov narodne zaščite, dopolnjevanje načrtov, usposabljanje zaščitnikov za uporabo orožja, usklajevanje njihovih načrtov z načrti v krajevnih skupnostih in podobno. Vse to v sklopu aktivnosti na področju SLO in DS, katere delo bi morali prizadevno načrtovati in voditi komiteji za SLO in DS, ki v nekaterih naših TOZD ne delajo zadovoljivo.

F. Škrlič

Z letošnjega »jesenskega piknika« delavcev TOZD Pohištvo

Slavnostno ob občinskem prazniku

Tudi letošnji občinski praznik smo obeležili slovesno in delavno. Letos je bilo morda manj »velikih« prireditve kot običajno, vendar so bile vse odraz našega gospodarskega in družbeno političnega trenutka. Razveseljivo je, da so zajele skoraj vse veje življenjskega utripa v občini — od športa in kulture, mimo izobraževanja, pa ljubiteljsstva, do gospodarstva. O nekaterih prireditvah pišemo tudi na drugih straneh te številke.

Ves zlato sončni oktober so se vrstile najrazličnejše športno rekreativne prireditve, odprta pa je bila tudi razstava gob in ptic pevk.

Na gospodarskem področju smo zabeležili živinorejsko razstavo, odprtje novih prostorov Brestove strojegradije, nove la-
kirnice v Avtomontaži in pre-

novljenega dela ceste Cerknica — Martinjak.

Tudi glasbena šola Frana Gerbiča je dobila svoje nove, lepo urejene prostore, ki bodo omogočili njeno še bolj razgibano delovanje. Ob tej priložnosti je bila odprta prijetna likovna razstava »ex tempore 19. oktober«, ki pomeni nov dogodek v raz-

širjanju bogate likovne dejavnosti v občini.

Posebej velja zabeležiti odprtje nove oziroma prenovljene osnovne šole v Begunjah, zadnjega objekta iz sredstev dosedanjega samoprispevka za šolske objekte. Zelo lepo in funkcionalno urejeni prostori so zgovorno opozarjali, da je resnično škoda, ker je neuspeli referendum onemogočil, da bi v celoti izpolnili program izgradnje šolskih objektov v občini. Kot običajno ob takšnih priložnostih so mladi pripravili prisrčen spremljajoči program.

Oktohrske slovesnosti so bile zaključene s slavnostnim zborom delegatov zborov skupščine občine, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in družbeno političnih organizacij. Na njej so bili kot običajno tudi prvoborci, med njimi narodni heroj Janko Rudolf, predstavnik domicilnih enot ter sosednjih in bratskih občin.

Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine občine Edo Lenarčič. Najprej je na kratko orisal gospodarski razvoj tega območja in se zaustavil tudi ob revolucionarnih dneh in velikem deležu nedavno preminulega narodnega heroja Staneta Semiča-Dakija.

Nadrobneje pa se je zadržal ob naših sedanjih gospodarskih razmerah v občini. Pri tem je opozoril na težave lesne industrije, težave z likvidnostjo, manjšo industrijsko proizvodnjo, premajhen izvoz, neugodno gibanje cen, upadanje življenjskega standarda in podobno ter vse to podkrepil z ustreznimi podatki. Kljub težavam pa vendar beležimo tudi nekaj ugodnejših premikov.

Ob teh težavah moramo dokončno spoznati, da nas iz njih lahko rešijo le boljše delo, manj trošenja, odprto delovanje domačega trga, izravnava zunanje trgovinske bilance, spoštovanje dogovorjenega in naslonitev na lastne moči.

V zvezi z oblikovanjem planskih dokumentov je opozoril tudi na naše ključne prihodnje naloge. V prihodnjem obdobju moramo doseči predvsem nekatere kvalitativne premike v prestrukturiranju gospodarstva, spraviti iz brezimnosti zlasti turizem in gostinstvo ter drobno gospodarstvo, več pa bomo morali doseči tudi na področju kmetijstva in razvoja trgovine ter zagotoviti višjo raven zdravstvenih storitev, kulturne in telesne kulturne ponudbe.

Precej pozornosti je posvetil tudi delovanju in utrjevanju delegatskega sistema — s kritično

Letošnja občinska priznanja

Ob občinskem prazniku so letos tradicionalna občinska priznanja dobili:

PRIZNANJE OBČINE CERKNICA »19. OKTOBER«

pobratena občina Čabar

za vsestransko sodelovanje in povezovanje delovnih ljudi in občanov ter utrjevanje bratskih odnosov, ustvarjenih v času narodno osvobodilnega boja.

PLAKETE OBČINE CERKNICA

Milan Juvančič — Rakek,

Jože Kovačič — Ponikve,

Stane Modic — Cerknica,

Anton Pišek — Loška dolina

za dolgoletno družbeno politično delovanje in pomembne uspehe, dosežene v samoupravnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti in v občini.

Kramljanja z našimi jubilanti

(Nadaljevanje s 6. strani)

Brest se tako kot drugi otepa z velikimi težavami. V nabavi in prodaji je na tržišču prava zmeda kot bi ne veljale tržne zakonitosti. Da bi šlo bolje, bi morali razčistiti naš proizvodni program ter zagotoviti čimbolj racionalno oskrbo in hitrejšo obračanje sredstev, predvsem pa organizirati kar najbolj učinkovit proces poslovanja. Če bo vsakdo delal odgovorno in po svojih najboljših močeh, se Brestu ni bati prihodnosti.

EDO ILERŠIČ — Skupne dejavnosti

Več kot dvajset let je na Brestu — voznik osebnega avtomobila, »dvorni šofer« mu v šali pravijo. Brez urejenega in stalnega delovnega časa, tako kot drugi šoferji. Vedno mora biti pripravljen na delo.

Tedaj, ko je prišel na Brest, je bil le-ta v škripcih: slaba prodaja, težave z Iverkco. Večina ustvarjenih sredstev je šla v naložbe — v stroje in opremo, manj pa v družbeni standard. Kljub temu je bilo videti zelo odgovoren odnos do dela, čutiti med delavci enotnost in trdne delovne in medčloveške odnose.

Danes je tega na žalost dosti manj, vsakdo vira po svoje in zase. Smo pač v težavnih časih, ko se je treba marsičemu odreka-
ti, pa marsikdo bolj kot o Brestu razmišlja o popoldanskem delu, dodatnih zaslužkih, nadurah...

Kako se rešiti iz težav? To je »vsejugoslovansko« razmišljanje in težko je videti izhod. Za Brest je vsekakor v prestrukturiranju proizvodnje in v vseh mogočih prizadevanjih za uspešno prodajo in predvsem za večji izvoz.

Med dobitniki občinske plakete je bil tudi Brestovec Anton Pišek

Tudi narodni heroj Janko Rudolf v novih prostorih begunjske šole

Odprti so bili novi prostori za glasbeno šolo Frana Gerbiča

Zanimiva razstava ptic pevk

Slavnostna seja občinske skupščine ob občinskem prazniku

oceno sedanjega stanja. To vprašanje je še posebej pomembno zdaj, v predvolilnem in predkongresnem obdobju, ko se srečujemo z vrsto vsebinskih in kadrovskih vprašanj.

Zaključil je z ugotovitvijo, da vendar stopamo z razvojem na-

prej, čeprav z nekoliko manjšimi koraki, da se pričenjamo zavedati, kaj nam pomeni ustali-
tev gospodarstva in pričenjamo spreminjati nekatere navade in razvade. To pa je vendarle poročstvo za trdnjšo prihodnost.

B. Levec

obzornik

glasilo delovne organizacije

(Iz številke 97 — 31. oktobra 1975)

PETINDVAJSET LET SAMOUPRAVLJANJA NA BRESTU

BREST je v svojih osemindvajsetih letih dela iz gospodarsko malo pomembnih žagarskih obratov prerasel v eno izmed največjih podjetij jugoslovanske pohištvene industrije, v moderno industrijsko proizvodnjo. S tem je ustvaril tudi trdne osnove za hitrejši razvoj in bogatejši gospodarski razvoj celotnega območja občine Cerknica, ki se je iz zaostalega in nerazvitega območja prebila med razvitejše slovenske občine.

Prav gotovo je k temu izredno naglemu in dinamičnemu gospodarskemu razvoju prispeval razvoj samoupravnih odnosov, da delavci odločajo o rezultatih svojega dela.

ŠE ENO PRIZNANJE SAMOUPRAVLJAVCEM. Brest prejel najvišje občinsko priznanje »19. oktober«.

Prav v jubilejnih letu delavskega samoupravljanja, ko ocenjujemo prehojeno pot pri graditvi in poglobljanju samoupravnih socialističnih odnosov, so Brestovi samoupravljalci dobili še eno pomembno priznanje. Poleg priznanja republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov je Brest na nedavni svečani seji skupščine občine Cerknica ob letošnjem občinskem prazniku dobil najvišje občinsko priznanje »19. oktober«.

Priznanje »19. oktober« sta dobila še občinska gasilska zveza za dvajsetletno uspešno delovanje in Tone Kraševac za dolgoletno družbeno-politično delo in za njegov prispevek h krepitvi medobčinskega sodelovanja v notranjsko-kraški regiji.

O VPRAŠANJH IZVOZA — NOVI IZVOŽNI POSLI

Lesna in pohištvena industrija sta na področju izvoza še naprej v dokaj neugodnem položaju, čemur je seveda neposredno kriva splošna recesija gospodarstva v Evropi in v svetu. Posledice takega stanja se negativno kažejo tudi v nazadovanju naših izvoznih možnosti. Čeprav se možnosti za izvoz nekoliko popravljajo, predvsem v Združene države Amerike in v nekatere skandinavske države, ni realnih možnosti za realizacijo plansko postavljenih izvoznih obveznosti za leto 1975.

Tudi za to, kar smo letos v izvozu že dosegli, je bilo potrebnih veliko naporov v ne vedno ugodnih pogojih, predvsem kar zadeva ekonomsko plat, vendar vse kaže, da se bo vztrajnost pri obdelavi tudi manj pomembnih poslov odrazila pri osvajanju novih modelov pohištva za izvoz.

STABILIZACIJA TRAJNA NALOGA. S seje medobčinskega sveta zveze komunistov.

Pospešiti je potrebno integracijska gibanja znotraj regije, pa tudi povezave z drugimi organizacijami združenega dela. Pri tem je bilo posebej opozorjeno na različne interese pri povezavah v kmetijstvu, slabe rezultate integracij v gostinstvu (Jama Postojna — gostinstvo Cerknica), počasnost in premajhna učinkovitost integracij v trgovini, čimprej pa bo potrebno razčistiti tudi osnovne ekonomske odnose v povezavah v lesni industriji (odnosi v Slovenijalesu in Unileisu).

Povezovanje lesne industrije in gozdarstva teče po zastavljenih načrtih. Posebej je bilo poudarjeno, da morajo vse integracijske povezave temeljiti na resničnih in neposrednih interesih delavcev v temeljnih organizacijah.

PROSLAVILI SMO SREBRNI JUBILEJ SAMOUPRAVLJANJA

Teden sredi oktobra je bil ves v znamenju proslavljanja ob 25. obletnici samoupravljanja na Brestu in ob občinskem prazniku. Te proslave so imele letos še posebno svečano obeležje, saj so bile v letu, ko praznujemo 30. obletnico osvoboditve in ko lahko s ponosom gledamo na vse dosežke, ki smo jih ustvarili v svobodni domovini na vseh področjih našega družbenega življenja.

TUDI KMETIJSTVO NAPREDUJE

Sedanje izkušnje dokazujejo, da kmetijstvo ne more ostati na ravni šestdesetih let, kajti opremljanje kmetij je nuja, istočasno s tem pa tudi spodbujanje vseh oblik medsebojnega delovanja v strojnih in proizvodnih skupnostih.

Vložena sredstva v zadnjih treh letih — 20.000.000 dinarjev, še niso dala zadovoljivih dosežkov. Prehoda v kmetijstvu ni moč napraviti v tako kratkem času. Potrebna sta strpnost in veliko prizadevanje, da bomo izkoristili vse tisto, kar daje skromna notranjska zemlja.

KOŠARKARJI IZ LETA V LETO BOLJŠI. Letos — KK Cerknica tretji

Tekmovanje KK Cerknica v drugi slovenski ligi lahko ocenjujemo kot zelo uspešno, saj vemo, da imajo vsi ostali klubi v tej ligi boljše pogoje za trening. Treninji in tekmovalnosti so namreč še vedno samo na prostem, ker v Cerknici ali v neposredni bližini ni primerne telovadnice in je moštvo odvisno od ugodnih ali neugodnih vremenskih razmer. Kljub temu pa lahko ugotovljamo, da so lepi uspehi posledica sistematičnega strokovnega dela z moštvom.

Pohvalo zaslužijo tudi mladinci, ki se vse uspešneje kosajo s svojimi vrstniki. Pomembno je tudi, da se jih vse več že uspešno vključuje v člansko moštvo.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

9. Jezerski potok Stržen priteka na jugovzhodni strani med Gorenjim jezerom in Lazami na dan. Njegovega začetka je iskati na hrvaški meji pri vasi Prezidu. Tam teče izpod Kozjega vrha proti severozahodu Prezidski potok, ki se že po 2000 metrov dolgem toku izgublja v ponor pod Vražjim vrtcem. Voda teče 8 kilometrov daleč pod zemljo pod Babnopoljsko kotlino.

V Loški kotlini, vzhodno od gradu Šneperka, nad vasjo Kozariščami, prihaja v višini 580 metrov izvir, imenovan Obrh, zopet na dan. Zadolgi je močan, da goni takoj mlin, a se posuši skoraj vsako poletje.

Drugi močnejši izvir se pokaže nad vasjo Vrhniko v vzhodni Rade gore, imajoč vedno vodo. Radi zadostne množine vode in velikega strmega goni celo osem mlinov in žag.

Oba potoka se združita po polurnem toku pod vasjo Pudobom v potok Veliki Obrh, ki se pretaka skozi Loško kotlino proti severovzhodni strani do vasi Dan, kjer se izgublja v požiralnike na ondolnih travnikih (565 metrov nad morsk gladino).

Od tod teče voda 2 kilometra pod hribom Golo gorico in pod sedlom Vrhom in se prikaže v Cerkniški kotlini v kotu med Gorenjim jezerom in Lazami v več izvirkih. Ta reka je največji jezerski pritok.

Izvirek v Čemničih ima vedno vodo, drugi pod pečmi se pa včasih posušijo. V bližini je stal na vodi mlin, do katerega se je prišlo od brega po mostu. To je Malinšče, kakor imenujejo jezerci še zdaj ta kraj. Od mlina in mosta je videti le malo ostankov v vodi, da skoraj ni poznati, da se je stekala v jamo ob Malinšču voda iz prej imenovanih studencev, in z vodo vred so šle tudi ribe pod zemljo. Da bi se to ne godilo, ukaže šteberska gospa jamo zadelati in zamašiti s kamenjem. To se je zgodilo.

A kmalu zapazi, da voda narašča, ker nima odtoka, in se razširja po dolini. Rada bi preklcala svoj ukaz in dala požiralno jamo odpreti, pa bilo je prepozno. V svoji obupanosti vzdihuje: »Zaradi tega ukaza me bodo kleli ljudje, ko mojih kosti že zdavnaj več ne bo.«

Če je v Loški kotlini povodenj, priteka voda z veliko močjo in šumenjem v jezero. Sodi se, da prihaja še druga voda izpod šneperškega gozda po vodovodnih žlebovih in koritih pod zemljo naravnost v jezerski Obrh. Opazovali so namreč, da je Obrh v Loški kotlini imel malo vode, v jezero pa je dotevalo štiri do šestkrat več. To omogočijo velikanski podzemski nabiralniki, da voda celo ob suši teče iz ozkih odprtih. Jezerski Obrh teče potem pod imenom Stržen ali Jezerski potok skozi jezero močno vijoč se do jam Bečka in Vodonosa, v kateri se izgublja.

Omeniti je še nekaterih studencev, kateri so sicer neznatni, pa ne usahnejo nikdar. Ti so: 1. Laški studenec ali Mali Obrh pri Lazah; 2. Tresenec trese vodo iz sebe — med Lazami in Otokom; 3. Otoški Obrh blizu Otoka; 4. Mrzlek v Zadnjem kraju; 5. Vrščič (Studenšček), studenec na Ušivi loki in Narti blizu Gorice; 6. Zlatavec pri Goričah.

To so stalni jezerski dotoki. K dotokom smemo šteti tudi nekatere jame in ponikve v jezerskem dnu, katere so ob suši prazne, ali v deževju dajo veliko vode iz sebe. Največje take vodo dajoče jame so:

1. Suhadolica leži Dolenjemu jezeru ravno nasproti v začetku Drvošča in ima skoraj za moža visoko ustje. V njeno žrelo se moreš — po vseh štirih laseh — precej daleč plaziti, dokler stoječa voda ne zabrani nadaljevanja. Vodo bruhala le v naliivu v visokem curku iz sebe, ki prihaja čisto bistra in prinaša veliko rib.

2. Beček požira pri upadanju jezera potok Stržen, pri naraščanju jezera veliko vode vanjo. Skoraj gotovo je ta jama s Suhadolico v podzemski zvezi.

3. Retje ima 8 ponorov. V njo se izteka Žirovniščica, o povodnji pa daje vodo. Vendar jama ne more sprejeti vse vode, ki ji doteka, zato odteka preostanek v Vodonos. Zraven te jame je bila še ena, »Meniška vrata« zvana. O tej jami pripovedujejo, da so jo menili z Loškega zagradili z železno mrežo in zasuli z zemljo, da ni mogla voda tako hitro odteči in da so imeli dalj časa ribe.

4. Mala Ponikev ima štiri odprtine in leži 6 metrov nižje kakor jezerski potok Stržen. Ta jama ima posebnost, da steče pri naraščanju jezera veliko vode vanjo. Ko se pa voda zajezi, je znamenje, da bo jezero zopet upadlo. Ob hudem in naglem naliivu bruhala tudi vodo iz sebe.

5. Vranja jama je v zadnjem kraju za potokom v vzhodju Javornika. Najti jo je pri strmi, 20 metrov visoki skalnati steni. Dohod k nji je z grmovjem in skalovjem zakrit. Jama leži kake 3 metre pod jezersko površino, potem se vglubi še bolj in drži do male lokve, čez katero ne moreš naprej. Iz jame prihaja veliko vode z močjo in močnim šumenjem in bučanjem, a to le takrat, če so v kotlini veliki naliivi.

6. Bobnarice so tudi v Zadnjem kraju blizu Vranje jame. Imajo pet velikih odprtini s strašnimi razpokami. Iz njih se vali voda v grmečju in deževju z velikim šumenjem in bobnenjem, posebno, kadar je Vranja jama že polna. Gotovo sta obe jami v podzemski zvezi.

7. Od Loškega studenca do Vranje jame je pol ure hoda. Na tem bregovju ob gori je luknja pri luknji, katere se poznajo o suhem vremenu malo ali celo nič, v dežju pa voda kipi kar iz tal in iz njih privre veliko vode.

Kako odtoka jezerska voda? Kotlina je obdana krog in krog z gorami. Jezero nima nobenega vidnega nadzemnega odtoka, zato mora pod zemljo odtekat. Za take odtočne ponore in vodovode pa je skrbela narava sama. Po skoraj planem, nekoliko proti Javorniku nagnjenem jezerskem dnu tečejo jako vijugasto prej naštetih potoki do posameznih velikih in lijskih jam, v katere izginja voda, ko usihale jezero. To so požiralne ali sesalne jame ali ponori rednih pritokov. V nje se steka tudi voda ob povodnji.

Najvažnejši požiralniki — šteti od izvira Stržena — so ti-le:

1. Veliki altar, Mali altar in Beček. Vsi trije ponori delujejo slabo, ker so skoraj popolnoma s peskom zasuti. Pripoveduje se, da je bistriški opat pri Malem altaru nekaj v postnem času pridigoval in maševal.

Priznanja najboljšim rejcem

Na živinorejski razstavi v Iga vasi so rejci — kooperanti Mercator, Kmetijske zadruge Cerknica razstavili 10 krav, starejših od sedem let, 39 krav v starosti od 3 do 7 let, 7 prvesnic in 13 plemenskih telic, 4 plemenske žrebce, 8 mlajših kobil, 8 plemenskih žrebcev slovenske — hladnokrvne pasme ter trop ovac jezersko-solčavske pasme.

Prvonagrajene živali oziroma rejci teh živali so dobili častni zvonec, priznanje in denarno nagrado. Drugo in tretje uvrščene živali pa so prejele priznanja in nagrade.

V najstarejši skupini je dobila častni zvonec krava Siva rejca Alojzija Komidarja iz Nadeske, v skupini od 3 do 7 let pa krava Bela rejca Antona Mihelčiča iz Viševka. Za najboljšo prvesnico je bila proglašena prvesnica rejca Antona Škrbca iz Dan. Najlepšo plemensko telico je razstavil Janez Intihar iz Pudoba.

Za najlepšo mlajšo plemensko kobilico je komisija proglasila Zoro rejca Franca Modica iz Cerknice, za najlepšo plemensko žrebico pa Pramo rejca Janeza Trudna iz Podgore. Priznanje so dobili tudi rejci plemenskih žrebcev (Vinko Kandare, Anton Lunka, Alojz Leskovec). Za dolgoletno uspešno delo pri razvoju konjereje pa je Vinko Kandare iz Dan prejel še okrasno uzo. Rado Ponikvar iz Nove vasi pa je prejel priznanje in denarno nagrado za razstavljen trop ovac.

Posebno priznanje za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delo v kontroli proizvodnosti krav pa je dobil Stane Palčič iz Markovca.

R. Klančar

2. Levišča imajo šest odprtini in leže na levo od prej imenovanih jam blizu Otoka. Tu se vrši glavni lov na ribe in race.

3. Vrata so sesalna jama pri ožini med Otokom in polotokom.

4. Kotel je dober požiralnik s petimi žreli v Zadnjem kraju.

5. Mala in Velika Česljenica sta majhna, blizu skupaj ležeča ponora v Zadnjem kraju pri »Vratih«.

6. Ajnce jame leže na levo Stržena pri Malem altaru. Le o povodnji dobro požirajo vodo.

7. Mala in Velika Ponikev in Golobinka so požiralne jame, ki leže ob Strženu. Druga ima dve odprtini in 6 metrov globoko v jami je velika skala z razpokami. To je dobra in stanovitna jama, a požira dosti manj vode kakor Mala Ponikev. Golobinka je zasuta.

8. Retje leži kakih 1000 metrov oddaljeno od Stržena na desno proti Slivnici.

9. Sitarica leži pri otoku Gorici na desnem bregu Stržena in ima osem odprtini, v katere pa odteka le malo vode.

10. V Beček se steka nekaj vode jezerskega potoka Stržena.

Tukaj se loči struga. Ena zavije proti Dolenjemu jezeru na Vodonos, druga pa gre naprej proti Dolenji vasi na Rešeto.

11. Vodonos je skupina 14 jam, katere so si v podzemski zvezi. Deset manjših jam se imenuje »Bečki«. Izmed ostalih se eni pravi Skednjeviča, katera sama požre toliko vode kakor »Bečki«. Druge tri jame so: Stengarica, Kruglica in Konjščica. V Vodonos se steka voda Stržena in Žirovniščice, kar je ni že odtok v Beček in Retje. Leta 1873 je bil Vodonos brez vode in suh, kar se malokdaj zgodi. Takrat so se videle notri v globočini gole skale z mnogoterimi razpokami.

12. Pri jami Križu se združita Cerkniščica in ostanek Stržena.

(Se bo nadaljevalo)

Razpis

PUSTNO DRUŠTVO CERKNICA

razpisuje

anonimni natečaj za izdelavo znaka Pustnega društva Cerknica.

1. Razpisni pogoji:

- znak naj simbolizira enega ali več likov, ki so značilni za pustne običaje na Notranjskem,
- znak društva naj nudi možnost za odtis na listinah, spominkih, značkah in zastavah ter tudi možnosti za drugo uporabo,
- nagrade za izbrane osnutke:

- I. nagrada 10.000 din
- II. nagrada 5.000 din
- III. nagrada 3.000 din.

Podelitev nagrade pomeni hkrati tudi odkup osnutka in vseh pravic do uporabe izbranega dela.

2. Prispevke bo ocenila komisija Pustnega društva.

3. Prispevke je treba poslati, označene s šifro, na naslov PUSTNO DRUŠTVO CERKNICA, Primšarjeva 1, 61380 CERKNICA, najkasneje do 28. 11. 1985.

4. Izid natečaja bo objavljen v istih glasilih kot ta razpis najkasneje v 8 dneh po preteku razpisnega roka.

Pustno društvo Cerknica

Strelske novice

16. PRVENSTVO LJUBLJANSKE ARMIJSKE OBLASTI

Sodelovalo je 146 šestčlanskih ekip iz vse Jugoslavije. Strelci iz Cerknice so nastopili letos za občinski štab teritorialne obrambe Cerknica in zasedli odlično 5. mesto v skupni uvrstitvi.

Rezultati:

- Polavtomatska puška — ekipno 14. mesto
 Janez OBREZA — 170 krogov
 19. mesto
 Milan ZALAR — 162 krogov
 52. mesto
 Avtomatska puška — ekipno 9. mesto
 Franc MAHNE — 166 krogov
 20. mesto
 Milan RADOJEVIČ — 161 krogov, 26. mesto
 Vojaška pištola — ekipno 15. mesto
 Jože KEBE — 161 krogov, 22. mesto
 Janez MATIČIČ — 149 krogov, 61. mesto

SKUPNA UVRSITITEV:

1. PROLETER	krogov — 1011
2. OŠ TO CELJE	— 991
3. ZEM — I.	— 985
4. VP 1081	— 979
5. OŠ TO CERKNICA	— 969

OBČINSKO TEKMOVANJE Z VOJAŠKO PUŠKO ZA POKAL »19. OKTOBER«

V počastitev občinskega praznika so strelska družina Brest, ZTKO Cerknica, OŠ TO in skup-

ščina občine Cerknica organizirale odprto tekmovanje za vse občane cerkniške občine v streljanju z vojaško puško M-48.

Tovrstna oblika tekmovanja je prva v cerkniški občini v zadnjih petnajstih letih, hkrati pa pomeni tudi usposabljanje občanov za SLO in družbeno samozastito.

Vsak tekmovalac je imel tri naboje za poskus in 10 nabojev za oceno. Tekmovanja se je udeležilo kar 46 tričlanskih ekip oziroma 154 posameznikov, od tega 12 žensk. Najstarejši je bil 72-letni Stane Rutar. To tekmovanje naj bi postalo tradicionalno, vanj pa bi se moralo vključiti več predstavnikov milice, vojakov, rezervnih vojaških staršev in pripadnikov narodne zaščite.

Na žalost pa se zaključka tekmovanja ni udeležil nihče od povabljenih predstavnikov družbeno političnih organizacij in skupnosti.

Rezultati:

EKIPNO	krogov
1. Strelska družina Brest	251
2. Gozdno gospodarstvo Cerknica	231
3. Masiva Martinjak	219
4. Pohištvo Cerknica	210
5. Kovinoplastika	208
6. Kovind	190
POSAMEZNO	krogov
1. ISTENIČ Marjan — GG	89
2. MAHNE Franc — SD Brest	88

3. OBREZA Janez — SD Brest	82
4. MATIČIČ Janez — SD Brest	81
5. PREMROV Igor — Masiva	80
6. RADOJEVIČ Milan — Avtomontaža	80

TEKMOVANJE Z ZRAČNO PUŠKO ZA POKAL »19. OKTOBER«

19. oktobra je strelska družina Brest organizirala tekmovanje z zračno puško na strelišču v telovadnici. Tekmovanja se je udeležilo sedem petčlanskih ekip oziroma 40 posameznikov iz Maribora, Trzina, Postojne, Ankara, Portoroža in Cerknice.

Tekmovanja sta si ogledala tudi sekretar strelske zveze Slovenije Edo Progar in predsednik sodniške komisije pri SZ Slovenije Slavko Lavrič.

Konkurenca je bila zelo izenačena. Zmagala je ekipa iz Trzina. Po tekmovanju je bilo tovariško srečanje vseh nastopajočih ekip.

Rezultati:

EKIPNO	krogov
1. Tine Kmetič — Trzin	884
2. Brest II.	872
3. Ankaran	867
4. Portorož	865
5. Brest I.	863
6. Postojna	861
7. Železničar, Maribor	826
POSAMEZNO	krogov
1. BARANJA Karlo, Postojna	184
2. JUSTINEK Leonido, Trzin	182
3. BREČKO Franc, Trzin	182
F. Mahne	

Novosti v knjižnici

INGOLIČ, A.: Podobe njenega življenja

Delo je trdno postavljeno v čas izkoriščenih delavcev med obema vojnima, v hud boj med drugo svetovno vojno in v boj za boljšo prihodnost po vojni. Zlasti v zadnjem času so se ljudje začeli spreminjati, postali so egoistični in potrošniški. Pisatelj kritično in objektivno obravnava te razmere.

WILLIAMS, E.: Leseni konj

V romanu je opisan legendarni beg treh britanskih oficirjev iz taborišča Stalaga Luft III, ki so štiri mesece kopali predor na prostost. V delu je natančno prikazano življenje v taborišču, priprave na beg in razmere v Nemčiji.

BOVE, E.: Moji prijatelji

Osrednji junak romana je sicer popoln antijunak. Ta antijunak pariškega predmestja postaja tudi naš sodobnik s svojo bridko usodo in lahko se mu posmehujemo ali pa se nad njim zamislimo z otožnostjo.

PREŠEREN, F.: Turjaška Rozamunda

Našega največjega pesnika prebirajo zvečine odrasli bralci. Za približanje njegovih del tudi mladim bralcem je na voljo balada, ki je bogato ilustrirana.

NOV URNIK ZA BRALCE KNJIŽNICE

Vse zveste bralce in seveda tudi nove obveščamo, da z novembrom spreminjamo urnik. Knjižnica bo za bralce odprta v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 15. ure torek in četrtek od 9. do 18. ure.

PRIREDITEV OB MESECU KNJIGE

V času med 18. in 22. novembrom bo v prostorih čitalnice razstava otroških ilustracij k prebranim knjigam. Pogovor o ilustracijah in knjigah bo v četrtek, 21. 11. 1985 ob 16. uri.

Ob občinskem prazniku razstava »ex tempore 19. oktober«

Filmi v novembru

2. 11. ob 19.30 in 3. 11. ob 16. uri — ameriški akcijski film NINDJA MASČEVALEC.	
3. 11. in 4. 11. ob 19.30 — ameriška drama — ZA SINOVO LJUBEZEN.	
7. 11. ob 19.30 — ameriška kriminalka DVOJNI AZIL.	
9. 11. ob 19.30 in 10. 11. ob 16. uri — italijanski pustolovski film STRELI V PUŠCAVI.	
10. 11. in 11. 11. ob 19.30 — ameriška komedija KOMEDIJA POLETNE NOČI.	
14. 11. ob 19.30 — nemški erotični film BLAŽEN MED PROSTITUTKAMI.	
16. 11. ob 19.30 in 17. 11. ob 16. uri — ameriška grozljivka KRILATA KAČA.	
17. 11. in 18. 11. ob 19.30 — ameriška komedija ZAFRKANTI.	
21. 11. ob 19.30 — nemški ljubezenski film ŽENA V PLAMENU.	
23. 11. ob 19.30 in 24. 11. ob 16. uri — ameriški akcijski film TIHI BES.	
24. 11. in 25. 11. ob 19.30 — ameriška grozljivka SLA PO KRVI.	
28. 11. ob 19.30 — jugoslovanska komedija PAZI, KAJ DELAŠ.	
30. 11. ob 19.30 — ameriška kriminalka POLNOČNI MORILEC.	

Naši upokojenci

Iz temeljne organizacije Masiva, tovarna pohištva Martinjak, je odšlo v pokoj več naših dolgoletnih delavcev.

31. maja letos je bil starostno upokojen Janko LUNKA iz Žerovnice, rojen 18. 11. 1924. V temeljni organizaciji Masiva je bil zaposlen od 1. 11. 1976. leta. Opravljal je dela oziroma naloge varovanje premoženja, od koder je tudi odšel v pokoj.

31. maja je bila starostno upokojena Alojzija DROBNIC iz Žerovnice, rojena 29. 4. 1930. V temeljni organizaciji Masiva je bila zaposlena od 2. 12. 1964. leta. Opravljala je različna dela oziroma naloge v oddelku krojilnica; v pokoj je odšla z opravi oziroma nalog pomoč pri večlistni krojni žagi.

7. avgusta je bila starostno upokojena Ana TELIČ iz Žerovnice, rojena 7. 8. 1930. V temeljni organizaciji je bila zaposlena od 15. 9. 1962. leta. Opravljala je različna dela v strojnem oddelku tovarne. V pokoj je odšla z opravljanja del oziroma nalog lepljenje.

31. avgusta je bila predčasno upokojena Ana TURK iz Martinjaka, rojena 28. 2. 1931. V temeljni organizaciji Masiva je bila zaposlena od 29. 5. 1957. leta. Opravljala je različna dela. V pokoj je odšla z opravljanja del oziroma nalog embalaranje izdelkov v oddelku embalaža.

Delovni kolektiv se jim zahvaljuje za njihovo dolgoletno prizadevanje in požrtvovalno delo ter jim želi še mnogo zdravih let.

Iz temeljne organizacije Masiva, tovarna pohištva Martinjak, je odšel 3. oktobra predčasno v pokoj Jože PRIJATELJ, rojen 8. 4. 1926, iz Žerovnice.

V temeljni organizaciji Masiva je bil zaposlen od 26. 4. 1954. leta. Opravljal je dela oziroma naloge rezkanje na miznem rezkarju, od koder je odšel tudi v pokoj.

DELOVNI KOLEKTIV TOZD MASIVA

Z drugim letošnjim polletjem je odšel v pokoj Leopold Zbačnik iz Starega trga. V temeljni

organizaciji je bil zaposlen od leta 1971, Brestovec pa je bil od leta 1965. Sprva je opravljal dela pri skladianju žaganega lesa, pozneje pa dela »merilca žaganega lesa«, od koder se je tudi upokojil.

V avgustu nas je zaradi upokojitve zapustila dolgoletna članica našega kolektiva Nežka MULC iz Viševka. Sodelavka nam je bila polnih 30 let. Delala je v proizvodnji nekdanje zabojarne, od njene ukinitve pa v delovni enoti stolarna, pretežno na delih »trovaljčno brušenje«.

V septembru pa sta nas zapustila še dva delavca:

Jože STRLE iz Iga vasi in Marija STRLE iz vasi Vrh.

Jože Strle je večino svoje 40-letne delovne dobe prebil v temeljni organizaciji. V letih 1954-59 je delal v zabojarji, od leta 1968 do odhoda v pokoj pa v delovni enoti stolarna na tračni žagi, miznem rezkarju in na štistranskem skobelnem stroju, od koder se je poslovil.

Marija Strle, ki je bila zaposlena v naši organizaciji od leta 1970, je bila sprva zaposlena v stolarni pri »ročnem brušenju laka«, nato v oddelku kartonaže in nazadnje zopet v stolarni pri »embaliranju izdelkov«.

Vsem upokojencem se delovni kolektiv TOZD Žagalnica zahvaljuje za njihov delovni prispevek k razvoju temeljne organizacije in medsebojnih odnosov ter jim želi še veliko srečnih in zdravih let.

Kolektiv TOZD Žagalnica

Letos so iz TOZD Pohištvo odšli v pokoj naslednji delavci:

KLANČAR Milan, upokojen 20. 2. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil brusar

ROŽANC Beno, upokojen 31. 3. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil možničarka

MILAVEC Verona, upokojena 2. 4. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil brizganje laka

KLANČAR Tone, upokojen 16. 4. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil varnostnik

VICIČ Marija, upokojena 16. 4. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil lepljenje furnirja

TROHA Milan, upokojen 24. 4. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil v odpremi

MEDEN Anica, upokojena 26. 5. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil lepljenje furnirja

ŠTRUKELJ Tone, upokojen 12. 6. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil iz skladišča lesa

MATIČIČ Francka, upokojena 21. 6. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil lepljenje furnirja

DAVID Štefan, upokojen 30. 6. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil vodenje modelne delavnice

MULEC Jože, upokojen 30. 6. 1985; v pokoj odšel iz delovnih opravil vodja električne delavnice

PURKART Zofija, upokojena 17. 7. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil v pakirni

OBREZA Marija, upokojena 26. 8. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil v pakirni

TAVŽELJ Jožefa, upokojena 26. 9. 1985; v pokoj odšla iz delovnih opravil klepanje izdelkov

Delovni kolektiv se jim zahvaljuje za vse napore in delovne prispevke in jim želi še polno zdravih in srečnih let.

Kolektiv TOZD Pohištvo

V spomin

Konec septembra smo se poslovili od našega upokojenca — dolgoletnega sodelavca Antona PELANA iz Starega trga.

V naši tovarni se je zaposlil takoj po končani vojni leta 1945 in nam je bil sodelavec vse do leta 1963, ko je odšel v zaslužni pokoj. Vsa leta je odgovorno in zavzeto opravljal dela pri »prevzemu hlobovine« in dela »zagovodje«. Poznali smo ga kot prizadevnega, marljivega in veselega človeka, vedno pripravljenega pomagati sodelavcu in takšen nam bo ostal v trajnem spominu.

KOLEKTIV TOZD ŽAGALNICA

Športniki ob občinskem prazniku

Pri praznovanju občinskega praznika so sodelovali tudi športniki naše občine. ZTKO občine je skupaj z društvi in klubi organizirala vrsto športnih tekmovanj, ki so trajala od 29. septembra pa do 20. oktobra.

Z balinarskim klubom Loška dolina smo organizirali občinsko prvenstvo četvork, ki je bilo 29. septembra v Starem trgu. Udeležilo se ga je pet ekip, zmagal pa je BK Loška dolina.

Kolesarski klub Gradišče je 5. oktobra organiziral kolesarsko tekmo za pokal kluba v Cerknici. Sodelovalo je nad trideset pionirjev in pionirk.

Z NK Rakek smo 5. oktobra organizirali tekmovalce v malem nogometu osnovnih šol za prehodni pokal Franca Čebahina. Zmagala je ekipa osnovne šole Cerknica.

6. oktobra je TVD Partizan Nova vas organiziral občinski kros, ki se ga je udeležilo nad 80 tekmovalcev. Občinski prvaki so postali:

— mlajše pionirke

1. Marija Bavec, ŠSD Stari trg
2. Sonja Šparemblek, ŠSD Cerknica
3. Mojca Svet, ŠSD Rakek

— starejše pionirke

1. Romana Nared, ŠSD Stari trg
- mlajši pionirji

1. Sašo Kraljič, ŠSD Stari trg
2. Edo Hiti, ŠSD Stari trg
3. Damijan Kandare, ŠSD Stari trg

— starejši pionirji

1. Damjan Zabukovec, ŠSD Stari trg
2. Mitja Križ, ŠSD Nova vas
- mlajši mladinci
1. Dražen Tomac, SK Loška dolina

— člani

1. Turšič, SK Loška dolina

S strelsko družino Brest smo 13. oktobra organizirali strelsko tekmovalce z vojaško puško za pokal »19. oktober« v Cerknici. Sodelovalo je presenetljivo veliko ekip — 46 z nad 150 strelci.

TVD Partizan Loška dolina je organiziral nogometni turnir za prehodni pokal Franca Čebahina. Sodelovali so vsi nogometni klubi v občini in sicer 8 ekip. Finalna tekma je bila odigrana 19. oktobra med ekipama Sovice in NK Rakek. Na stadionu v Starem trgu je zmagala ekipa ŠD SOVICA iz Grahovega z rezultatom 7:2.

Taborniki so 20. oktobra organizirali lokostrelski turnir na Slivnici.

Planinsko društvo Cerknica pa je organiziralo tradicionalni pohod na Slivnico in ob tej priložnosti na vrhu Slivnice razvilo svoj društveni prapor.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da se je vseh teh tekmovanj ob praznovanju našega občinskega praznika udeležilo nad 400 športnikov, kar dokazuje, da znamo tudi športniki spoštovati mejnike naše zgodovine.

F. Turšič

Vabilo na rekreacijo

VADBA V TELOVADNICI

Ljubitelji športne rekreacije in aktivne rekreacije vabimo na (vodene) ure splošne rekreacije, ki bodo od 11. novembra dalje vsak ponedeljek od 20. do 22. ure v športni dvorani v Cerknici. Aktivno lahko sodelujete v vadbi odbojke, košarke, namiznega tenisa ali streljanja z zračno puško.

Obvezna je športna oprema (copati, trenerka ali dres).

ZIMSKO PLAVANJE

Vse, ki želijo plavati tudi v zimskem času, obveščamo, da delujejo do konca novembra v novem hotelu Jama v Postojni bazen, TRIM kabinet in sauna. V decembru bo bazen zaradi čiščenja in popravila zaprt in bo znova začel obratovati za noveletne praznike. Plavalisce je odprto vsak delovni dan od 14. do 20. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 10. do 20. ure.

Karte stanejo:

- za bazen 120 din (odrasli), 70 din (otroci)
- za TRIM kabinet 50 din
- za sauno 300 din

Brestovci lahko brezplačno dobiti karte (največ 4 na mesec) pri organizatorju rekreacije in letovanj Ludviku Palčiču v Skupnih službah.

Kegljaške novice

USPEH BRESTOVH KEGLJAČEV NA REGIJSKEM PRVENSTVU

Na kegljišču v Postojni sta bila odigrana zadnja dva nastopa prvenstva posameznikov notranjske regije. Brestovi igralci so dosegli izjemen uspeh, saj se je med prvo osmerico uvrstilo

KONČNI VRSTNI RED:

Izid v Postojni	
1. Gornik, BREST	(912+905)
2. Založnik, BREST	(850+860)
3. Puntar, BREST	(955+874)
4. Terzič, BREST	(837+852)
5. Prešeren, BREST	(918+879)
6. Velišek, BREST	(835+912)
7. Mlakar, PIVKA	(861+842)
8. Mulec, BREST	(871+865)

Skupaj

7810 kegljev
7787 kegljev
7785 kegljev
7701 kegljev
7583 kegljev
7511 kegljev
7486 kegljev
7470 kegljev

Kegljaški klub Brest Cerknica obvešča vse ženske (ne glede na to, kje so zaposlene), ki se želijo rekreacijsko ukvarjati s kegljanjem, da jim je na voljo kegljišče vsak torek od 20. ure dalje. Rekreacijsko kegljanje je brezplačno.

Prenavljajo nogometno igrišče »v Kolenu«. Nova spodbuda za cerkniški nogomet?

Načrtna športna vzgoja

INFORMACIJSKI SISTEM — TESTIRANJE OTROK PO OSNOVNIH ŠOLAH

Uvedba informacijskega sistema (testiranja) za ugotavljanje in spremljanje motoričnih sposobnosti in morfoloških značilnosti šolske mladine je eden izmed pogojev za ustvarjanje kvalitativnih premikov v vodenju procesa telesne vzgoje v vzgojno izobraževalnih organizacijah in odločilno vpliva tudi na agoniistične, rekreativne in terapevtske pojave oblike telesno kulturne dejavnosti.

Predlog takšnega sistema dela je v preteklih dveh letih že prišel skozi nekatere faze širše družbene verifikacije (zavod za šolstvo, zveza telesno kulturnih organizacij, zveza telesno kulturnih pedagogov, komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, FTK, samoupravna interesna skupnost za telesno kulturo SR Slovenije).

Ni dvoma, da bo »Informacijski sistem (testiranje) o ugotavljanju in spremljanju motoričnih sposobnosti in morfoloških značilnosti otrok in mladine« poglobljena strokovno metodološka podlaga za izpopolnjevanje vsebine »slovenskega programa« telesne kulture.

To pa zato, ker omogoča snovanje smotrnih programov in ukrepov na področju obvezne telesne vzgoje v izobraževalnem sistemu, interesnih dejavnosti v šolskih športnih društvih in množičnih oblik športne dejavnosti mladih v izvenšolskih telesno kulturnih organizacijah. Obenem pa nudi temeljne parametre za izbiro in usmerjanje nadarjenih

v intenzivno športno dejavnost, s tem pa tudi snovanje programov športnega treniranja vadbinih skupin vrhunškega športa.

Na pobudo TKS in ZTKO občine Cerknica smo se lotili testiranja vseh šoloobveznih otrok v naši občini. Vsak učenec oziroma učenka ima svojo Telesno-vzgojni karton, ki ga spremlja skozi osemletko. Baterija testov, ki so jih izdelali na FTK v Ljubljani, ima enajst testnih elementov, tako da lahko spremljamo njegove morfološke značilnosti in motorične sposobnosti.

Poudariti moram, da so vsi ravnatelji, pa tudi pedagoški delavci, resno pristopili k testiranju. Brez težav, kakor pri vsakem delu tudi tu ne gre. Pri testih 60 in 600 metrov nimajo vse šole atletske steze, nekatere šole nimajo niti osnovnega pokritega prostora za telesno vzgojo (Unec, Begunje). Ker je šoloobveznih otrok izredno veliko (okoli 1600), se bomo morali v naslednjih letih bolj organizirati in določiti testno skupino 4 do 5 ljudi na vsaki šoli, da izpeljejo testiranje otrok v najkrajšem možnem času.

Vse podatke testiranja, ki jih tako zberemo, pošljemo na računalniško obdelavo na FTK v Ljubljano. Izračunane podatke nam vrnejo in jih mi nato pošljemo po šolah. Iz teh podatkov lahko ugotovljamo, kje so naši učenci po morfološki značilnosti in motoričnih sposobnosti v republiki, občini in šoli. Vse te podatke bodo s pridom uporabljali pedagoški delavci telesne vzgoje, pa tudi trenerji v društvih in klubih.

Na koncu naj povem, da vse stroške testiranja in računalniške obdelave podatkov nosita TKS in ZTKO občine, republika pa prispeva okoli 10,00 din za učenca. Na TKS in ZTKO občine smo prepričani, da so ti stroški za testiranje in obdelavo majhni v primerjavi s tem, kar dobimo.

F. Turšič

Precej tekmovalcev

TUDI LOKOSTRELCE V POČASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA

Taborniški odred Jezerska škuka je 20. oktobra »pri štalah« na Slivnici organiziral občinsko lokostrelsko tekmovalce za posameznike. V treh starostnih kategorijah je nastopilo 44 tekmovalcev in tekmovalk. Pomerili so se v streljanju v barvno krožno tarčo premera 80 centimetrov. Vsak posameznik je brez poprejšnjih poskusov izstrelil dve seriji po tri puščice.

Najboljši so bili:

I. kategorija do 12 let, z razdalje 10 in 15 metrov.

deklice:	krogov
1. Vesna DRAGOLIČ	28
2. Jadranka BAHUNEK	16
3. Suzana STARE	6

dečki:

	krogov
1. Simon MAROLT	53
2. Miha MELE	38
3. Marko MARC	25

II. kategorija 12 do 18 let, z razdalje 15, 20 in 25 metrov.

dekleta:	krogov
1. Maruša REBERNIK	27
2. Petra PERKO	24
3. Sonja ŠPAREMBLEK	20

fantje:

	krogov
1. Matjaž SEGA	87
2. Roman MESKO	42
3. Gregor STRMAN	37

III. kategorija nad 18 let, z razdalje 20, 25 in 30 metrov ženske:

moški:

	krogov
1. Bernarda INTIHAR	6

Najbolj zanimivo je bilo tekmovalce članov, kjer je bila konkurenca nekoliko bolj izenačena in je bilo nastreljanih tudi nekaj »desetek«. Medsebojnega zmagovalca sta ŠKRLJ in PERKO odločila šele po ponovnem streljanju z dogovorjenih razdalje 35 in 40 metrov.

	krogov
1. Tomaž PERKO	125
2. France ŠKRLJ	125
3. Janez ŽNIDARŠIČ	112
itd.	

V hladnem in vetrovnem vremenu je ob strelišču vztrajalo tudi nekaj gledalcev, ki so se udeležili tradicionalnega pohoda na Slivnico.

V prihodnje naj bi tudi tekmovalce lokostrelcev postalo tradicionalno, vendar bi kazalo pred njim organizirati krajši tečaj ali pripraviti vsaj napotke iz osnov lokostrelstva.

L. Palčič

Tudi kolesarji KK Gradišče so tekmovali ob občinskem prazniku

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Jože KLANČAR, Srečo KNAPO, Božo LEVEC, Drago MAZI, Danica MODIČ, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda SEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.